

Verkkokoulutus kosmetiikka-alan koulutustoiminnassa

Emma Heinonen

2023 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Verkkokoulutus kosmetiikka-alan koulutustoiminnassa

Emma Heinonen

**Kosmetiikka-asiantuntijuuden
kehittäminen ja johtaminen**

Opinnäytetyö

Kesäkuu, 2023

Emma Heinonen

Verkkokoulutus kosmetiikka-alan koulutustoiminnassaVuosi 2023 Sivumäärä 68

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia, minkälainen on hyvä verkkokoulutus, miten hyvä verkkokoulutus luodaan ja kuinka oppijan oppiminen varmistetaan verkko-oppimisessa. Aihe valikoitui kohdeyritys X tarpeesta. Kohdeyrityksessä on projektina verkkokoulutusprojekti, jossa koulutuksia siirretään verkkokoulutuksiksi. Opinnäytetyöllä oli tarkoitus saada kattava tietoperusta verkkokoulutusten luomiselle. Projektin laajuuden vuoksi haluttiin varmistusta, että verkkokoulutusprojekti onnistuu ja verkkokoulutuksista saadaan laadukkaita ja oppimista tukevia.

Tutkimusmenetelmänä hyödynnettiin laadullista tutkimusmenetelmää ja tulokset analysoitiin sisällönanalyysillä. Aineisto teemoiteltiin ja pelkistettiin ja tutkimustuloksia vertailtiin opinnäytetyön tietoperustaan. Opinnäytetyön tuloksia käytetään tulevaisuudessa hyödyksi kohdeyritys X verkkokoulutusprojektissa ja ne ovat soveltuvia käytäntöön. Tutkitun verkkokoulutuksen protoversio vastaa opinnäytetyön tietoperustan aineistoa ja testiryhmä koki protoversion olevan soveltuva toimivaksi ja laadukkaaksi verkkokoulutukseksi.

Opinnäytetyöhön luotiin tietoperustan lisäksi verkkokoulutuksen protoversio, jota tutkittiin testiryhmän avulla. Tutkimustulokset sekä tietoperusta antoivat tulokset, joita hyödynnetään kohdeyrityksen verkkokoulutusprojektissa. Opinnäytetyön tietoperusta pohjautuu oppimisen teoriaan, oppimistyylien ja oppijatyyppeiden tarkasteluun ja kuinka nämä asiat otetaan huomioon verkko-opettamisessa ja verkossa oppimisessa. Tietoperustassa käsiteltiin myös, mitä ovat hyvän verkkokoulutuksen ominaisuuksia, minkälainen on hyvä verkkokurssi, minkälainen on laadukas verkko-oppimismateriaali ja minkälaisella oppimismateriaalilla voidaan oppijaa ja kehitetään hänen oppimistaan.

Verkkokoulutuksissa on kehittämistarvetta tulevaisuudessa tekniikan kehittymisen myötä ja verkkokoulutusmateriaaleihin voidaan tulevaisuudessa saada vielä inspiroivimpia tapoja kouluttaa ja opettaa. Oppimistavat muuttuvat sukupolvien mukaan ja keskittyminen opittavaan aiheeseen. Tämä tulee huomioida opetuksessa. Kosmetiikan kouluttamisessa tunne ja kokemus ovat suuressa osassa, joita erityisesti täytyy terävöittää verkkokouluttamisessa, koska kosmetiikalle ominaiset aistit jäävät puuttumaan verkossa. Kehittämistarpeita jää tulevaisuuden varalle, mutta tämä opinnäytetyö tuloksineen antaa hyvän pohjan verkkokouluttamiselle.

Verkkokoulutus, verkkokoulutusmateriaali, verkko-oppiminen, kosmetiikan koulutustoiminta

Emma Heinonen

Online Training in Cosmetics Industry Training Activities

Year

2023

Pages

68

The purpose of the thesis was to investigate what good online education is like, how good online education is created and how the learner's learning is ensured in online learning. The topic was selected based on the needs of target company X. The target company has an online training project, where trainings are transformed to online trainings. The aim of the thesis was to obtain a comprehensive theoretical framework for the creation of online training. Due to the scope of the project, we wanted to make sure that the online training project would be successful and that the online training would be of high quality and support learning.

The qualitative research method was used as the research method and the results were analyzed using content analysis. The material were themed and reduced and the research results were compared to the theoretical framework of the thesis. The results of the thesis will be used in the future for target company X's online training project and are applicable to practice. The prototype version of the studied online training corresponds to the theoretical framework of the thesis, and the test group felt that the prototype was suitable for functional and high-quality online training.

In addition to the theoretical framework, a prototype version of the online training was created for the thesis, which was studied with the help of a test group. The research results and the theoretical framework gave the results that are used in the target company's online training project. The theoretical framework of the thesis is based on the theory of learning, the examination of learning styles and learner types and how these issues are taken into account in online teaching and online learning. The theoretical framework also discusses what the characteristics of good online education are, what a good online course is like, what quality online learning material is like, and what kind of learning material is used to motivate the learner and develop his learning.

Online trainings will need to be developed in the future with the development of technology, and in the future even more inspiring ways to train and teach can be found in online training materials. Learning styles change according to generations and the focus on the subject being studied. This should be taken into account in teaching. Feeling and experience are a big part of cosmetology training, which especially need to be sharpened in online training, because the senses characteristic of cosmetology are missing online. Development needs remain for the future, but this thesis with its results provides a good basis for online training.

Online training, online training material, online learning, cosmetics training activities

Sisällysluettelo

1	Johdanto	7
2	Kohdeyrityksen koulutustoiminta.....	8
3	Oppiminen	9
3.1	Oppimistyyli	11
3.2	Verkko-opiskelu vs. perinteinen opiskelu	12
4	Verkko-opiskelu opiskelumuotona	14
4.1	Oppiminen verkossa	16
4.2	Verkko-opiskelun vaatimukset ja haasteet	17
4.3	Informaatiolukutaito	19
5	Hyvä verkkokurssi	20
6	Verkko-oppimismateriaali	22
6.1	Onnistuneen verkkokurssin oppimismateriaali	23
6.2	Tehtävät ja testit	25
6.3	Teksti	25
6.4	Videot	26
6.5	Verkkoneuvottelu ja keskustelualusta.....	27
6.6	Sosiaalinen media.....	28
7	Kohdeyrityksen verkkokoulutusprojekti	29
7.1	Opinnäytetyön kehittämisprojekti	29
7.2	Kehittämisprojektin suunnittelu ja käsikirjoitus.....	30
7.3	Kehittämisprojektin luominen	33
7.4	Kehittämisprojektin testaus ja palaute	34
8	Kehittämisasetelma	35
8.1	Kehittämisprojektin tutkimusmenetelmä	36
8.2	Aineiston keruu	37
8.3	Aineiston analysointi	40
9	Tulokset	42
10	Johtopäätökset	47
11	Pohdinta	49
	Liitteet	55

1 Johdanto

Verkossa oppiminen ja kouluttautuminen on yleistynyt lähivuosien aikana hyvin paljon. Aikaisemmin vaikeaksi ja hankalaksi koettu oppimistapa on muovautunut arkipäiväiseksi tavaksi oppia uutta. Kansainvälisen Covid-19 pandemian jälkeen verkossa tapahtuvat etätapaamiset, palaverit, koulutukset ja opetus tulivat osaksi arkipäiväistä kommunikointia. Juuri arkipäiväiseksi muovautunut opetustapa niin sanotusti pakottaa hyödyntämään verkkoa opetuksessa ja koulutuksissa. Ihmiset ovat entistä enemmän saatavilla jatkuvasti digitaalisuuden ja sosiaalisen median kautta. Tästä syystä ihmiset odottavat palveluiden olevan saatavilla heille sopivana aikana. Verkkokoulutus sekä opiskelu verkossa antavat mahdollisuuden opiskella itselleen sopivana aikana. Ruokonen (2016) toteaa, että B to B eli yrityksille tuotteita ja palveluita myyvien yritysten on myös oltava muutoksessa mukana ja tarjottava digitaalisia ratkaisuja. Esimerkiksi verkossa on tarjottava tuotteita ja palveluita ja hyödynnettävä digitaalisia työkaluja manuaalisten sijaan ja markkinoinnin on tapahduttava sosiaalisessa mediassa. Tämän lisäksi myös reaalityöelämän yrityksillä digitaalinen muutos on käsillä. Reaalityöelämän yrityksiksi lukeutuvat muun muassa terveydenhuolto, pankit ja opetus.

Verkkokoulutus, verkossa kouluttaminen, opettaminen ja oppiminen on yleistynyt nopeaa tahtia, joka antaa mahdollisuuden uusille opettamistavoille. Opettamistapojen muuttuessa oppimistavat ja oppijatyyppit kuitenkin säilyvät ennallaan. Haasteena onkin luoda verkkoon koulutus tai opetus, joka mahdollistaa oppimisen kaikille oppimistyyyleille ja oppijatyyypeille. Tossavainen & Löytönen (2018, 221) kuitenkin toteavat, että digitaalisessa oppimisympäristössä on mahdollisuus ohjata erilaisia oppijoita samaan aikaan ja tarjota heille omaan tasoon sopivaa oppimismateriaalia. Kuitenkin edelleenkin oppijat tarvitsevat tukea ja apua, mutta koulumaa-ilmassa opettajasta on tulossa entistä vahvemmin valmentaja. Digitaalisessa oppimisympäristössä kertyvä data helpottaa henkilökohtaista ohjausta.

Lähikontaktissa toteutettu opetus on muutettava verkkoon sopivaksi. Sama materiaali ei toimi sekä lähiopetuksessa, että verkko-opetuksessa. (Wiitakorpi, Marstio & Mattila 2016, 14.) Oppimismateriaalit tulee siis luoda uudella tavalla ja otteella, jotta ne soveltuvat verkko-oppimiseen. Suominen & Hakanurmi (2013) painottavat, että verkko-oppimismateriaalissa sisältö on tehtävä kiinnostavaksi ja hyödylliseksi. Kaikki sisältö tulee kohdentaa käyttäjälle sopivaksi, tietosisältö tulee olla lukijalle hyödyllinen ja kieliasu pitää olla ymmärrettävää.

Tässä opinnäytetyössä esitellään, minkälainen on hyvä verkkokurssi, minkälaisia ominaisuuksia verkkokurssi pitää sisällään, minkälainen on oppijaa motivoiva verkko-oppimismateriaali ja missä ympäristössä verkko-oppimista tapahtuu. Tutkimuskysymyksiin löydetään tässä opinnäytetyössä vastaukset teoreettisen viitekehyksen ja tutkimustulosten perusteella.

Tutkimuskysymyksinä ovat minkälainen onnistunut verkkokoulutus, miten onnistunut verkkokoulutus luodaan ja kuinka oppijan oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa.

Opinnäytetyö on laadullinen tutkimus, johon liittyy tutkimuksellinen kehittämistyö eli opinnäytetyön kohdeyritykseen X luotu verkkokoulutus ja sen protoversio. Kehittämistyön tarpeellisuus on ollut ilmassa jo muutaman vuoden ja täysin tarpeellinen kohdeyrityksen toiminnalle. Kasvat asiakasmäärät ja työmäärän lisääntyminen vaativat uusia tapoja koulutustoimintaan. Opinnäytetyössä viitataan kohdeyritykseen X ja sen koulutustoimintaan. Kohdeyrityksenä toimii organisaatio, jonka toimii kosmetiikan valmistajana. Yrityksen koulutuksia halutaan muokata verkkoon sopivaksi. Opinnäytetyössä avataan, minkälainen koulutustoiminta kohdeyrityksessä X on ollut ja minkälaisia muutoksia kohdeyritys haluaa. Verkkokoulutus kohdeyrityksessä X tarjoaa jälleenmyynti asiakkailleen koulutusta heille sopivana aikana sekä helpottaa yrityksen kouluttajien resurssointia. Verkkokoulutusten luominen on laaja projekti, jonka laadun varmuutta varmistetaan tämän opinnäytetyön tuomalla tiedolla. Opinnäytetyöllä on tavoitteena saada teoreettisen viitekehyksen myötä tietoa onnistuneesta verkkokoulutuksesta ja sen vaatimuksista. Lisäksi tavoitteena oli saada kehittämisprojektin tuloksista tarvittavaa palautetta kohdeyrityksen verkkokoulutuksesta.

2 Kohdeyrityksen koulutustoiminta

Opinnäytetyön kohdeyrityksenä toimii kohdeyritys X, jonka liiketoimintaan kuuluu kosmetiikan valmistus ja myynti. Kohdeyritys tarjoaa koulutusta yrityksen brändien jälleenmyyjille ja tässä opinnäytetyössä kehittämisprojektina on kohdeyrityksen verkkokoulutusprojekti. Opinnäytetyössä kohdeyrityksessä yrityksen asiakkaita koulutetaan aktiivisesti ja koulutustoiminta on suuri osa-alue yrityksen toimintaa. Yrityksen asiakkaina toimivat kauneudenhoitolat, parturi-kampaamot sekä kauneudenhoitoalan ja hiusalan ammattioppilaitokset. Koulutustoiminta pitää sisällään pääsääntöisesti kosmetiikkabrändien tuote- ja hoitokoulutukset, joita järjestetään viikoittain. Asiakkaat käyvät koulutukset aloittaessaan brändillä työskentelyn omassa yrityksessään tai käyvät koulutuksissa täydentämässä tietojaan.

Koulutukset järjestetään pääsääntöisesti lähikoulutuksina. Lähikoulutukset ovat hyviä vuorovaikutuksellisia koulutuksia, joita kohdeyrityksen asiakkaat pitävät erittäin tärkeinä. Koulutusten sisältö vaatii useasti lähipäivän koulutuksia, jotka säilyvät koulutustoiminnassa jatkosakin. Koulutustarpeiden laajuuden vuoksi sekä nykypäivän vaatimusten vuoksi koulutuksia järjestetään myös verkkokoulutuksina. Lisäksi verkkoympäristö tarjoaa mahdollisuuden palveluasiakkaita vielä laajemmin ja asiakkaille sopivana aikana, kun suorittavat verkkokoulutuksia oman aikataulunsa mukaisesti. Verkkokoulutuksiin käytetään verkko-oppimisympäristöä sekä koulutusvideotallenteita.

Kohdeyrityksessä verkko-oppimisympäristöinä hyödynnetään Vuolearning-oppimisympäristöä sekä Dream Broker-videoeditointi ja videokirjastopalvelua. Ohjelmat tukevat toinen toisiaan ja esimerkiksi Vuolearning-koulutuksiin saa upotettua Dream Brokerissa editoidun videon, kun taas Vuolearningiin luotuun materiaaliin saa upotettua linkin Dream Brokerin videokirjastoon. Verkko-oppimisympäristö on monipuolinen oppimisalusta, joka helpottaa kohdeyrityksen koulutustoiminnan resurssointia. Tämä antaa mahdollisuuden toteuttaa monipuolista koulutussisältöä ja kohdeyrityksen asiakkaat voivat suorittaa verkkokoulutukset heille sopivana aikana. Luvussa 7 kuvataan tarkemmin kohdeyrityksen verkkokoulutusprojektia.

3 Oppiminen

Oppimista on tutkittu jo hyvin varhain ja kreikkalainen filosofi Platon on avannut näkemystään oppimisesta. Hänen mukaansa oppiminen on unohtuneiden asioiden palauttamista mieleen. Hänen mukaansa unohtuneet asiat on opittu jo ennen syntymää. (Kokkinen, Rantanen-Väntsi & Tuomola 2008, 10.) Oppimisen on myös ajateltu perustuvan behaviorismiin. Tätä ajatusmaailmaa kutsutaan myös assosiaatioksi ja siinä oppimisessa muodostetaan yhteys ärsykkeen ja reaktion välille. Tämä ajattelumalli on testattu eläimillä, joka on tuttu Pavlovin työstä. Eläimet oppivat toistuvista palkkioista, jonka sai ärsykkeeseen reagoimisesta ja halutun prosessin suorittamisesta. Vuonna 1954 Skinner toisti tätä samaa prosessia ihmisten oppimisessa. Hän jakoi oppimisen omiin askeliin, jossa oppija suorittaa ensin yhden askeleen, ennen siirtymistä seuraavaan. Oppija sai positiivista palautetta suorittaessaan oppimisen askelia. Skinnerin ajatusta oppimisesta kehitti Gagne vuonna 1985 tietojärjestelmien suunnittelun opetuksessa eli ISD käyttöön. Termi ISD tarkoittaa englannin kielellä Information Systems Design opetus lähestymistapaa. ISD opetuksessa tehtävät jaetaan hierarkioihin haastavuuden mukaan. Jokaisen hierarkian suorittamisesta oppija saa palautetta ja yhden hierarkian osat liitetään yhteen suorituksen jälkeen. Vasta hierarkian kaikkien osien suorituksen jälkeen pääsee siirtymään toiseen hierarkiaan. ISD opetus on suosittua erilaisissa koulutuksissa. Skinnerin ajatusmalli on herättänyt kritiikkiä, koska joidenkin opettajien mielestä opetus aiheuttaa liikaa ulkoa oppimista. Skinner kuitenkin itse vastusti ulkoa oppimista muistiinpanojen avulla. (Kear 2011, 33.)

Oppimisen ajattelutapa on kuitenkin muuttunut ja tänä päivänä oppimisesta ajatellaan, että ihminen on aktiivinen tiedonkäsittelijä. Ihminen luo ja tulkitsee tietoa tiedostettuna ja tiedostamattomana ja tiedosta rakennetaan yhtenäisiä kokonaisuuksia. Tieto ohjaa ihmisen toimintaa. (Kokkinen, Rantanen-Väntsi & Tuomola 2008, 10-11.) Oppiminen on prosessi, johon vaikuttavat sisäiset ja ulkoiset tekijät. Oppijan persoonallisuus, oppijan tausta, motivaatio-taso, oppimislahjakuus ja älykkyys ovat sisäisesti vaikuttavia tekijöitä. Ulkoisesti vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa oppimisympäristö, opettaja ja opetusmenetelmä. Kokonaisuus

vaikuttaa oppimiseen ja suhteessa erilaisten tekijöiden vaikutukset oppijaan. Jokaisessa oppimisessa tapahtuu muutos oppijassa. (Taatila 2009, 44-46.)

Nykyajan työelämä vaatii jatkuvaa oppimista ja oman ammattitaidon kehittymistä. Oppiminen kasvattaa työmotivaatiota, joka taas kasvattaa työn laatua ja voi hyvin edistää yrityksen liikevaihtoa. Motivoituneena työntekijä jaksaa työssään paremmin ja työssä suoriutuminen paranee. Työn imu nousee motivaation lisääntymisen myötä. Se tarkoittaa positiivista ja myönteistä tunnetilaa, jota työntekijä kokee omasta työstään. Kun työntekijä kokee työnsä merkitykselliseksi, nousee työn imu. Työntekijä on tällöin onnellisempi, oma-aloitteisempi ja uudistushaluisempi ja hän sitoutuu omaan työhönsä. (Kallonen & Kuhmonen 2021, 66.)

Oppiminen vaatii muistijäljen vahvistamista, asioiden kertaamista, toistoa ja erilaisia harjoituksia. Kun ammattilainen täydentää ammattiosaamistaan, hänellä on jo ammatin perusopinnot takana ja oppi, jonka avulla työ onnistuu. Jokainen uusi oppi muodostaa kytkentöjä aivoissa hermosolujen välillä ja kun henkilöllä on jo ammattitaitoon pohja, uusi oppi vahvistaa jo syntyneitä kytkentöjä hermosolujen välillä. Jotta tieto liikkuu vaivattomasti ja nopeasti aivosolujen välillä, on aivojen välittäjäaineiden oltava kunnossa. Tähän vaikuttaa ravinto, lepo ja liikunta. Sitä motivoivampaa oppiminen voi olla, mitä paremmassa kunnossa aivot ovat. (Ojala & Meklin, 2021, 54-56)

Nopeasti muuttuvassa nykymaailmassa oppimista tarvitaan jatkuvasti. Oppimista tarvitaan muun muassa syistä, että työtehtävät muuttuvat nopeasti, työvälineet muuttuvat ja teknologia kehittyy vauhdilla edelleen, joka mahdollistaa uusien tuotteiden ja palveluiden kehittymisen. Näihin uusiin tuotteisiin ja palveluihin tarvitaan osaamista ja uutta tietoa. Jokainen ala tarvitsee jatkuvasti uutta osaamista, jolloin oppimista tulee tapahtua työelämässä. Jos työyhteisössä oppimista tapahtuu automaattisesti, se ei kerrytä suurta uudelleen kouluttamistarvetta. Innovaatiot ja nykyisen toiminnan parantaminen luovat kilpailukykyä, mutta tätäkään ei tapahdu, jos työntekijät eivät pääse oppimaan uutta. Tällöin uuden oppiminen mahdollistaa kilpailukykyyn. Digitalisaatio on muuttanut uuden oppimisen tarvetta. Monet toiminnot yrityksissä ovat vaihtuneet ja vaihtuvat edelleen digitaalisiksi. Ne tuovat työelämään ratkottavaksi uusia ongelmia, johon tarvitaan osaamista. Kaikin puolin oppiminen työelämässä on osa työtä ja vahvistaa työssä onnistumista. (Ojala & Meklin, 2021, 13-18.)

Yrityksissä tulisi ymmärtää uuden oppimisen tärkeys osana yrityksen muita strategisia toimijoita. Työtä painotetaan muun muassa asiakassuhteiden ylläpitämiseen, tuotekehitykseen ja digitaalisiin toimintoihin, mutta myös uuden oppimisen tulisi olla osa strategisia toimijoita. Uudet innovaatiot kehittyvät oppimisen myötä sekä tuottavuus kehittyy ja kannattavuus paranee, kun työntekijät ovat varmempia ja ammattitaitoisempia oppimisen myötä. Oppimisstrategia edistää yrityksen menestystä ja antaa suuntaa uusille innovaatioille. Siinä hahmotetaan yrityksen tulevaisuuden uudet toiminnot ja organisaation tavoite. Sen jälkeen mietitään, mitä

uutta ammattitaitoa yritykseen tarvitaan ja kuinka se saavutetaan. (Ojala & Meklin, 2021, 23-28.)

3.1 Oppimistyyli

Oppimistyylien kolme pääoppimistyyliä ovat visuaalinen, audittiivinen ja kinesteettinen. Yleensä oppijalla on kaikkia oppimistyyliä ja harvoin kukaan on täysin vain yhdenlainen oppija. Nämä kaikki tyylit on hyvä ottaa huomioon kaikessa opettamisessa, koska oppijoiden oppimistyyli vaikuttavat oppimiseen, havainnointiin ja sisäistämiseen. Jos opetuksessa on mahdollista huomioida näkö-, kuulo- ja tuntoaistit, ne edistävät oppimisen havainnointia ja sisäistämistä. (Valkila 2016, 30.) Jos oppimisessa pystytään hyödyntämään kaikkia oppimistyyliä, on oppiminen aina tehokkaampaa. Mikään oppimistyyli ei ole siis ainoa oppimistapa oppijalle, vaan yksilöllinen oppiminen voi sisältää kaikkia tyyliä. (Määttänen 2013, 57.) Kokkinen, Rantanen-Väntsi, Tuomola & Breitenstein (2008) kuvaavat teoksessaan prosenttiluvuilla, miten oppiminen tehostuu. Heidän mukaansa oppiminen keskimääräisesti 10 % lukemastamme, 20 % kuulemastamme, 30 % näkemästämme, 50 % näkemästämme ja kuulemastamme, 70 % sanomastamme ja 90 % sanomastamme ja tekemästämme. (Kokkinen, Rantanen-Väntsi & Tuomola, 2008, 24.)

Visuaalinen oppija oppii visuaalisuuden kautta, eli hänelle oppimisen kannalta on tärkeää muun muassa havainnollistavat mielikuvat, vertaukset ja piirroksot. Hän oppii niin sanotusti silmillään. (Valkila 2016, 30.) Silmillään oppivalle visuaaliselle oppijalle kaikki visuaalisesti havainnollistavat materiaalit ovat tärkeitä. Visuaalinen oppija havainnollistaa itselleen oppimista piirtämällä, kirjoittamalla, tekemällä muistiinpanoja. Hän myös haluaa nähdä opettajan ja haluaa katsekontaktin puhumansa ihmisen kanssa sekä opettajaa seuraa tarkasti katseellaan. (Kokkinen, Rantanen-Väntsi & Tuomola, 2008, 20-21.) Visuaalinen oppija mieluummin lukee, enemmän kuin kuuntelee. Hän myös osaa hahmottaa kokonaisuuksia nopeasti ja näin ollen hän on hyvä organisoimaan asioita. (Määttänen 2013, 57-58.)

Audittiivisesti oppiva oppii kuuntelemalla ja osaa hahmottaa kuulemansa asian hyvin. (Valkila 2016, 30.) Kuuloaistilla oppiva audittiivinen oppija haluaa kuunnella opettajan puhetta ja pitää etenkin opettajan puheesta, jos hän puhuu asiat perusteellisesti, mutta miellyttävällä äänellä. (Kokkinen, Rantanen-Väntsi & Tuomola, 2008, 21.) Äänimaailma on tärkeää audittiiviselle oppijalle, mutta hänen keskittyessään oppimiseen kunnolla, erilainen hälyääni on hänelle häiritsevää. (Määttänen 2013, 57.) Audittiivinen oppija havainnoi ympäröivät äänet tarkasti ja haluaa kuulla opettavat asiat perusteellisesti. Kuitenkin audittiivisesti oppiva voi toisaalta myös kuunnella musiikkia opiskelun aikana. Kuuloaisti on siis keskiössä audittiivisella oppijalla ja oppii sanallisten ohjeiden avulla. (Kokkinen, Rantanen-Väntsi & Tuomola, 2008, 22.)

Kinesteettisesti oppiva haluaa kokea oppimansa käytännössä. Hän tarvitsee oppimisessa tekemistä ja oppii erilaisilla harjoituksilla. (Valkila 2016, 30.) Tekeminen, kokeileminen ja

käytännön ja teorian yhdistäminen on kinesteettiselle oppijalle tärkeää. Tekemiseen kuuluu myös liikkuminen oppimisen aikana. Kinesteettiselle oppijalle liikkuminen edistää oppimista. Erilaiset aktiiviset ja toiminnalliset tehtävät edistävät oppimista. (Kokkinen, Rantanen-Väntsi & Tuomola, 2008, 22-23.) Kinesteettisesti oppiva tutkii ympäristöään tarkasti ja tieto on hänelle tärkeää. Hänen tulee olla varma oppimansa järkevyydestä ja sen on oltava loogista. Hän oppii tuntemuksen avulla ja omaksuu oppimisen konkreettisesti kokemusten perusteella. (Määttänen 2013, 57-58.)

3.2 Verkko-opiskelu vs. perinteinen opiskelu

Vertailu verkko-oppimisen ja perinteisen opiskelun paremmuudesta on hankalaa. Perinteisenä opiskeluna tässä tekstissä tarkoitetaan opiskelua painetusta kirjallisuudesta ja lähiopetukseksi. Kummassakin opiskelumuodossa on hyvät ja huonot puolet, ja ne monesti palvelevat erilaisia oppimistyyliä.

Verkkokoulutukseen siirryttäessä aikoinaan lukukirjat siirrettiin sellaisenaan verkkoon. Verkossa luettiin samaa materiaalia näytön kautta, kun sen voisi tehdä samoin myös kirjasta. Tästä myöhemmin on siirrytty hyödyntämään erilaisia oppimisalustoja, joissa käytetään erilaisia työkaluja kurssien suorituksissa, muun muassa keskustelutyökaluja ja testejä. Aikaisemmin työkaluja käytettiin jopa liikaa, jolloin kurssin sisältö jäi pienemmäksi. Tämän jälkeen opittiin hyödyntämään työkaluja vain tarvittaessa ja tänä päivänä mukaan on otettu erilaiset sosiaalisen median kanavat ja multimedian hyödyntäminen. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Verkko-oppimisella on paljon mahdollisuuksia ja se on osoittanut olevan tehokkaampaa ja intensiivisempää, kuin lähiopiskelun. Verkkokouluttaminen on kustannustehokkaampaa, verrattuna perinteiseen opetukseen. Kriittisenä puutteena verkko-opetuksessa on kuitenkin vuorovaikutuksessa syntyvän energian puuttuminen. (Ojala & 2021, 72.) Suominen & Hakanurmi (2013) totesivat taas, että verkkokoulutukseen liitetyt keskustelupalstat ovat hyviä vuorovaikutuksellisia kanavia, joiden etuna on viestien taltioituminen ja keskusteluun on enemmän harkinta-aikaa, kuin lähikontaktissa. Vuorovaikutusta voi myös parantaa reaaliaikaisissa tapaamisissa verkossa ja kiteyttämällä keskustelu näkyväksi osaksi oppimisprosessia. He korostavat myös lähikontaktien sopimista. Ne lisäävät innokkuutta opiskeluun ja virkistää sitä. Keskusteleminen on nopeampaa lähikontaktissa ja on osalle opiskelijoista kuitenkin parempi vaihtoehto, koska verkossa opiskelu saattaa olla yksinäistä. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Suunnitteluvaiheessa on huomioitava mikä koulutus on kyseessä, kenelle koulutus tehdään ja missä koulutus tapahtuu. Kohderyhmä vaikuttaa myös suunnitteluun vahvasti. Lähikontaktissa toteutettu opetus on muutettava verkkoon sopivaksi. Sama materiaali ei toimi sekä lähiopetuksessa, että verkko-opetuksessa. (Wiitakorpi, Marstio & Mattila 2016, 14.) Suunnitteluun kuuluu myös ohjauksen suunnittelu, jossa suunnitellaan tapoja ohjata opiskelijoita opinnoissa ja pidetään yhteyttä opiskelijoihin koulutuksen aikana. Kun huomiota kiinnitetään entistä

enemmän ohjaukseen, verkkokoulutuksessa ohjausta ja palautetta monesti annetaan enemmän, kuin lähiopetuksessa. Verkko-opinnoissa ohjaamisessa ei vain välitetä tietoa, vaan keskittään oppimisprosessiin, asioiden syventämiseen ja oppimisen ohjaamiseen. Lähiopetuksessa saatetaan keskittyä enemmän tiedon välittämiseen. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Van Der Werf & Sabatier (2009) korostavat, että nykypäivän opiskelussa korkeakouluissa etenkin vaaditaan jo digitaalisuutta opiskelun tukena. Perinteinen opiskelu ei ole opiskelijoiden keskuudessa kiinnostavaa, ja he haluavat opiskeluun mukaan teknologiaa, kuten älypuhelimet. Joustavuutta kaivataan ja opiskelijat haluavat joustoa opiskelutapaan ja aikatauluun. Tällaiseen uudenaikaiseen tilanteeseen tulee opettajien sopeutua. (Wiitakorpi, Marstio & Mattila 2016, 8.)

Verkko-opiskelusta on tullut viime vuosina helppo tapa opiskella. Ilmaiset ja kaikille avoimet verkkokoulutukset eli MOOCit ovat yleistyneet etenkin huippuyliopistoissa Yhdysvalloissa. Stanfordin, Harvardin ja Princetonin kaltaiset yliopistot tarjoavat maksuttomia verkkokursseja. Tämä on markkinointitapa sekä tapa rekrytoida opiskelijoita. Verkkokoulutukset tapahtuvat erilaisilla oppimislustoilla, joiden suosio nousi koronapandemian aikana. Verkkokoulutuksiin on vaivatonta liittyä mukaan. Niiden suorittaminen tulee olla itseohjautuvaa ja myös keskeyttämisistä tapahtuu paljon. Työyhteisöissä MOOCien kaltaisten verkkokoulutusten käyttäminen on mielenkiintoinen vaihtoehto tukea työntekijöiden ammattiosaamisen vahvistamista. (Ojala & Meklin, 2021, 72.)

Nykypäivänä lukutekstit ovat multimodaalisia, jotka sisältävät kuvia, ääniä ja liikkuvaa kuvaa. Tällaisen monipuolisen tekstisisällön lukeminen vaatii monilukutaitoa, joka perustuu laajalaaiseen käsitykseen tekstistä ja niitä voidaan tuottaa kirjoitetussa ja puhutussa tekstissä sekä audiovisuaalisessa tai digitaalisessa muodossa. Monilukutaitoa kehitetään opetuksessa ja oppilaiden tulee harjoittaa monilukutaitoa erilaisissa oppimisympäristöissä, niin perinteisessä kuten digitaalisessakin. (Tossavainen & Löytönen 2029, 13-14.)

Lukutaidon on havaittu huonontuneen nuorten keskuudessa. Kansallisen koulutuksen arviointikeskus Karvin arviontiraportissa Elina Harjunen ja Juhani Rautoruro (2015) selvittivät lasten ja nuorten lukutaitoa. Selvityksessä selvisi, että 54,7 % tutkimusjoukosta ei lukenut kuukausittain vapaa-aikana oppikirjojen lisäksi mitään muuta kirjallisuutta. Lukemiseen ei selvityksen mukaan ole aikaa ja se on liian työlästä. Videomuotoinen materiaali innostaa oppijoita. Elokuvien ja suoratoistopalveluiden seuraaminen on helppoa ja sitä voi tehdä sosiaalisesti muiden ihmisten kanssa. Lähteen mukaan videoiden seuraaminen ei kehitä omaa ajattelua, sanavarastoa tai mielikuvitusta yhtä tehokkaasti kuin kirjat. Kouluikäisillä lapsilla lukemisen innokkuus on laskenut. Vuonna 2018 äidinkielen opettajain liiton järjestämässä kyselyssä todettiin, että yläkouluikäisten lukuinto on laskenut. Kyselyyn vastanneista 41 % kertoi lukevansa kirjallisuutta. Tossavainen ja Löytönen (2019) toteavat, että vaikka kirjallisuuden lukeminen on

vähentynyt, niin nykynuoret lukevat päivittäin erilaisia verkkotekstejä, somepäivityksiä ja keskustelupalstoja. Tämä ei toisaalta kehitä lukutaitoa samalla tavalla kuin pitkien tekstien lukeminen. Pitkien tekstien kuten tietokirjojen ja romaanien lukeminen kehittää asioiden muistamista ja ajattelua. Myös yleiskielen käyttö harjaantuu pitkiä tekstejä lukemalla. Erilaiset lyhyet puhekieltä sisältävät verkkotekstit tai somepäivitykset eivät yleiskieltä niinkään kehitä. (Tossavainen & Löytönen 2029, 15-17.)

Painettu julkaisu tai sähköinen julkaisu samasta aiheesta toimii toiselle oppijalle paremmin, kun toiselle ja paremmuus riippuu mm. oppiaineesta ja opintojen tasosta. Tutkimuksessa viitattiin havaintoon, että lukuhäiriöiselle ja erityistä tukea tarvitsevalle oppilaalle painettu oppimateriaali on hyödyllisempi, kuin sähköinen. (Ruuska, Löytönen & Rutanen 205, s.191)

Verkossa oppimiseen tarvitaan teknologiaa ja teknologian yhdistämistä kädentaitoihin voitaisiin mahdollisesti hyödyntää tulevaisuudessa. Käsillä tekeminen on oleellista ihmisen ajattelulle. Taitoja, jotka kehittävät hienomotorisia taitoja, kuten rakennuspalikat, sukkapuikot tai muovailuvaha, ovat tärkeitä oppimisen apuvälineitä. Nämä apuvälineet voivatkin olla tulevaisuudessa hyödynnettävissä teknologiassa ja verkko-opettamisessa. (Ruuska, Löytönen & Rutanen 205, s.192)

4 Verkko-opiskelu opiskelumuotona

Oppiminen on muutoksen alla. Tunteja kirjoja ja muistiinpanoja yksin lukien on muuttunut yhteisölliseen oppimiseen, asioiden kehittämiseen tiimeinä ja ajatusten jakamiseen. Verkko-opiminen antaa mahdollisuudet tällaiselle yhteisölliselle oppimiselle. Verkossa tapahtuva viestintä on joustavaa ja se tarjoaa opiskelijoille työkaluja olemaan yhteydessä opettajaan ja muihin opiskelijoihin. Opetustilanne voidaan järjestää onlineopetuksena tai koulutuksena, jolloin tiedon välittämisen ei tule olla yksisuuntaista opettajalta oppilaille. Tilanne voi olla vuorovaikutuksellinen kaikkien osallistujien kesken, jolloin voidaan keskustella ideoista, esittää kysymyksiä ja ratkaista ongelmia yhdessä. Samanlaista vuorovaikutusta hyödynnetään lähiopetuksessa, mutta se ei ole aina mahdollista. Verkko-opiminen antaa tähän mahdollisuuden. (Kear, 2011, 25-26.) Verkko-opiskelussa opettajan rooli on tärkeä. Opettajan tulee olla läsnä verkko-opetuksessa, vaikka fyysistä kontaktia ei olekaan. Selkeä, rakentava ja ymmärrettävä viesti opettajalta on oleellista. (Timonen, Mäkelä & Lukkarinen, 9, 2019.)

Verkko-opiminen on kehittynyt vuosien aikana paljon ja tutkimuksilla on havaittu erilaisia positiivisia ja kehitettäviä seikkoja verkko-opiskelusta. Kirjassa mainittiin Vonderwellin tutkimuksesta (2003), jossa tutkittiin verkko-opimista. Tutkimuksessa havaittiin, että opiskelijat esittivät enemmän kysymyksiä verkkoympäristössä, kun taas lähikoulutuksessa. Opiskelijat olivat rohkeampia kysymyksissään, eivätkä arastelleet kysyä, toisin kuin lähikoulutuksessa

muiden opiskelijoiden edessä. Samassa kirjassa mainittiin Browne (2003), joka raportoi omasta kokemuksestaan verkkomaisterin tutkinnosta. Hän oli havainnut opettajan ja opiskelijoiden välisen keskustelun laadun olleen erittäin korkealaatuista ja verkkokoulutuksessa oli hyvä vuorovaikutus ja opiskelijat olivat nauttineet verkkokoulutuksesta. (Kear 2011, 80.)

Verkko-oppimisen yleistymisestä johtuen kehitystä verkko-oppimisympäristöön on tehty opettajakoulutustenkin tarpeisiin. Verkko-oppiminen on mahdollista aina oppijalle sopivana aikana ja tarjoavat monipuolisia oppimismahdollisuuksia. Yleistymisen takana on myös verkkokursien suuret osallistujamäärät. Tämä aiheuttaa haasteita oppijoiden yksilöllisten haasteiden huomioimisessa. Kuitenkin oppija voi palata oppimismateriaaliin, milloin vain ja kerrata oppimaansa. (Koponen, Sydänmaanlakka & Löfström 2021.)

Nykyään jokaisen yrityksen toiminnoista odotetaan, että yrityksen palveluita voi käyttää verkossa itselleen sopivana aikana ja tämä tuo käyttömukavuutta. Liiketoiminta on oltava siellä, missä asiakkaat ovat. Tämän vuoksi monet yritysten palvelut on siirretty verkkoon. (Ilmarinen & Koskela 2015, 78.) Verkko-opiskelu on itsesäätoista oppimista, joka ei sovi kaikille opiskelijoille. Perinteinen lähiopiskelu mahdollistaa opettajan ohjaamaan opiskeluun, jolloin verkko-oppimisen vaatima itsesäätoinen oppiminen voi olla haasteellista. Haasteellisuus syntyy, jos verkko-oppiminen ei ole motivoivaa tai sosioemotionaalista. Ainoastaan opiskelijan taitotaso ei ole syynä verkko-oppimisen haasteisiin. (Lallimo & Veermans 2005.)

Verkko-oppimisen suosion kasvaessa Tampereen yliopiston ja Helsingin yliopiston tekemässä tutkimuksessa tutkittiin verkko-oppimisympäristöjen kehittämistä tekoälyn avulla. Tutkimuksessa käytettiin hyväksi lokitietoja, joita voidaan mahdollisesti hyödyntää tulevaisuuden oppimisen tukena. Tutkimusaineistona hyödynnettiin matematiikan opettajien täydennyskoulutuksen lokitietoja. Tutkimustuloksissa tuli ilmi, että enemmän aikaa vaativat luennot häiritsevät enemmän keskittymistä kuin videoluennot. Lyhytkestoiset videot ja helposti ja nopeasti vastattavat kyselyt sitouttavat opiskelijaa opiskelemaan paremmin. (Koponen, Sydänmaanlakka & Löfström 2021.)

Digitaalisessa oppimisessa huomioidaan eritasoissa olevat oppijat. Oppija näkee hetkessä onnistumiset ja epäonnistumiset. Teknologian avulla oppijalle voidaan tarjota haasteellisempia tehtäviä aina onnistumisien myötä. Digitaalinen oppimisympäristö tukee myös adaptiivista oppimista, jolloin oppijan oppimishistoria on helppo kirjata ylös järjestelmään. Järjestelmä voi kerryttää dataa, jonka avulla oppijalle tarjotaan aina kehittävämpiä tehtäviä oppimisen edessä. (Tossavainen & Löytönen 2018, 219-220.) Oppimisalustan on kuitenkin tiedettävä oppijasta riittävästi ja millainen oppija on kyseessä, kuten mitkä ovat oppijan vahvuudet ja heikkoudet. Kerrytetyn datan avulla opettaja toimii proaktiivisesti ja oppija saa riittävän haasteellisia tehtäviä. (Mertala 2021, 43.)

Digitaalisessa oppimisympäristössä on mahdollisuus ohjata erilaisia oppijoita samaan aikaan ja tarjota heille omaan tasoon sopivaa oppimismateriaalia. Kuitenkin edelleenkin oppijat tarvitsevat tukea ja apua, mutta koulumaailmassa opettajasta on tulossa entistä vahvemmin valmentaja. Digitaalisessa oppimisympäristössä kertyvä data helpottaa henkilökohtaista ohjausta. (Tossavainen & Löytönen 2018, 221.) Oppimisdata mahdollistaa oppijan yksilöllisen oppimisen ja opettajan on helppo ohjata oppijaa datan perusteella (Tossavainen & Löytönen 2018, 224).

4.1 Oppiminen verkossa

Verkko-oppimisessa on havaittu toimivan dialoginen, ongelmalähtöinen ja tutkiva oppiminen sekä näiden kaikkien tapojen yhdistelmät. Verkossa oppiminen vaatii oppijalta aktiivisuutta ja itseohjautuvuutta opiskelussa ja tiedonhankinnassa. Kuitenkin oppijalta vaadittavien asioiden lisäksi verkossa opettajan on oltava mukana aktiivisesti oppijoiden oppimisessa. Hänen tulee luoda tietoa ja osattava olla asiantuntijana mukana verkko-opetuksessa. (Hakanurmi & Suominen 2013.)

Ongelmalähtöisessä oppimisessä oppiminen yhdistetään työhön toiminnallisuuden ja sisällöllisyyden kautta yhdistämällä työn asiantuntijat ongelman ratkaisuun. Verkko-opetuksessa opettaja kertoo ongelman, johon on löydettävä ratkaisu. Keskustelupalsta on koulutuslupallista paikka, jossa opiskelijat keskustelevat ongelmaan liittyviä tekijöitä ja syitä. Ongelmanratkaisussa opiskelijat hyödyntävät aikaisempia kokemuksiaan ja käsityksiään aiheeseen liittyen, jolloin uusi tieto avaa opiskelijalle merkityksellisiä kysymyksiä. Opettaja rohkaisee opiskelijoita kysymään, jolloin opiskelija myös itse vastaa kysymykseen. Opettaja on apuna ongelman täsmäntämisessä, ydinkäsitteiden ymmärtämisessä, tiedonhaussa ja lähdekritiikissä. Ratkaisun lopuksi opiskelijat pohtivat, mitä opetustilanteesta opittiin. Ongelmanratkaisua oppimistapana käytetään etenkin lääketieteen opetuksessa. (Hakanurmi & Suominen 2013.) Kognitiivisessa oppimisessa opittava uusi tieto liitetään oppijan olemassa olevaan tietoon. Tämä huomioi oppijan ja tärkeintä kognitiivisessa oppimisessä on ajattelu, ongelmanratkaisu ja tutkiva oppiminen. (Kear 2011, 34.) Tutkivassa oppimisessä oppija käy läpi samanlaisen psykologisen prosessin, kun teorian kehittäjä. Oppija kehittää tällöin omaa tiedonkäsittelyään. (Hakanurmi & Suominen 2013.)

Tutkivan oppimisen tarkoituksena on johdattaa opiskelija yhteisölliseen tiedon tuottamiseen. Päämääränä on edistää yhteisöllistä oppimista, jossa edistetään yhteisiä ideoita, sosiaalisia käytänteitä ja kollektiivista tiedon kehittämistä. Tutkivassa oppimisessa tutkitaan itselleen merkityksellistä ongelmaa, jota voi verrata asiantuntijaryhmän toimintaan. Ongelmaa selvitetään ja haetaan järjestelmällisesti uutta tietoa erilaisesta tiedonlähteistä ja jaetaan tietoa asiantuntijaryhmässä. Kun oppiminen on yhteisöllistä, voidaan jokaisen oppijan tietoa hyödyntää oppimisessa. (Salovaara 2004.)

Konstruktivisessa oppimisessa keskiössä on oppijan henkilökohtainen ymmärrys opiskeltavasta asiasta. Oppija kehittyy ja oppimisen pääpaino on toimintaan perustuvassa oppimisessa. Kun oppiminen on keskittynyt vain oppijaan yksilöllisesti, kutsutaan oppimista kognitiiviseksi konstruktivismiksi. Se perustuu Piagetin (1952) työhön, jossa hän tutki pienten lasten oppimista. Lapset oppivat leikin ja toiminnan avulla, jonka aikana Piaget havaitsi, että lapset oppivat kokeilemalla uusia asioita ja yhdistävät juuri oppimansa jo opittuun. (Kear 2011, 34.) Konstruktivisessa oppimisessa opetus voi olla hyvin monipuolista. Opetuksessa voi olla mukana luentoja, ryhmässä työskentelyä sekä itsenäistä opiskelua. (Hakanurmi & Suominen 2013.)

Verkko-opetuksessa olisi tarpeellista käyttää hyödyksi dialogia eli keskustelua syvällisemmin opiskeltavasta aiheesta. Dialogi toimii opiskelutapana, joka mahdollistaa keskustelun opiskelijoille, jotka vieroksuvat kasvokkain käytävää keskustelua. Dialogissa jokainen oppija saa eläytyä opiskeltavaan aiheeseen ja jakaa omia ajatuksiaan. Opettajan tulee huomioida, että jokainen oppija kuullaan ja kaikki saavat mahdollisuuden keskusteluun. (Hakanurmi & Suominen 2013.)

DIANA- malli tukee dialogin tärkeyttä. Aarnio & Enqvistin kehittämä DIANA-malli on kehitetty kehittämään erityisesti verkko-opetuksen dialogia. (Aarnio & Enqvist 2016, 39.) Aarnio & Enqvist (2016) rakensivat Syvätehoa oppimiseen projektissa syvätehoa oppimiseen web-palvelun. Tämä palvelu koostaa tietoa, kuinka sähköistä tiedonkulkua voidaan edistää verkkokeskusteluissa dialogisin toimin. Web-palvelua pilotoitiin ja testeissä kävi ilmi haasteita, ettei dialogisia toimijia pystytty koostamaan web-palvelun keskusteluista. Pilotoinneissa selvisi myös, että opettajien oli hankala tuoda opetukseen mukaan dialogia. Tuloksissa nähtiin, että DIANA mallista tuttu oppivan yhteisön rakentaminen oli vaikeaa. Haasteisiin vastattiin ja Aarniolle sekä Enqvistille tarjoutui mahdollisuus osallistua kansainväliseen DIALE projektiin. Projektissa kehitettiin pilotti digiosaamisen kehittämiseen dialogisia menetelmiä. Pilottia testattiin Alankomaissa, Espanjassa, Irlannissa, Kyproksella ja Suomessa monilla opettajilla ja opiskelijoilla. Palaute oli positiivista ja kehittämiskohteiksi paljastuivat dialoginen asenne, yhdessä työskentely, vastavuoroisuus, symmetrinen osallistuminen, sanatarkasti kuunteleminen, asioiden ymmärryksen syventäminen, uuden tiedon löytäminen ja myös tiedon luomisen. Muun muassa DIALE projekti sai aikaan DIANA mallin uudistamisen. DIANA- malli pitää sisällään aiheina yhteisen perustan luominen yhdessä oppimiselle, Autenttisuuden mahdollistaminen oppimisessa, oppimisen tehostaminen dialogisin toimintatavoin ja teorian ja käytännön yhteen kietominen oppimisessa. (Aarnio & Enqvist 2016, 43-44.)

4.2 Verkko-opiskelun vaatimukset ja haasteet

Verkossa opiskelu huomio kaikki opiskelijat tasavertaisesti, jokainen saa äänensä kuuluviin, joka ei välttämättä lähiopetuksessa aina onnistu. Kuitenkin tasavertaisuuden ja yhteisöllisyyden toteutuessa, vaatii verkko-opettaminen hyvää etukäteissuunnittelua. Esimerkiksi

palvelumuotoilun keinoja käyttäen opettaja saa monipuolisuutta opettamiseen. (Timonen, Mäkelä & Lukkarinen, 10, 2019.) Verkossa opiskelu voi myös tuntua jokseenkin yksinäiseltä, joten lähikontaktien sijaan voidaan hyödyntää reaaliaikaisia verkkotapaamisia videon välityksellä (Suominen & Hakanurmi 2013).

Verkko-opiskelun vaatimuksessa on digitaalisten työvälineiden hallinta. Nykymaailmassa se on perustaito, joka tulee taitaa opiskelussa, työnteossa sekä vapaa-ajalla. Opiskelussa digitaidot ovat tärkeitä etenkin tiedon haussa. Kun digitaidot omaa, osaa oppija käyttää tekniikkaa, kuten tietokoneita ja älykännyköitä ja osaa käyttää näiden erilaisia sovelluksia, joilla opiskelu monesti tapahtuu. Opiskeluun kuuluu tänä päivänä etäopiskelu, jotka tapahtuvat erilaisilla yhteisöllisillä digitaalisilla kanavilla. Tällaiset kanavat tulee hallita sekä myös sosiaalisen median kanavat ja niiden mahdollisuudet opiskelussa. (Ojala & Meklin, 2021, 13-18.) Digi-immigranteiksi kutsutaan ihmisiä, jotka ovat joutuneet opiskelemaan digitalisaation myötä digitaalisia palveluita. He ovat aikuisiällä opiskelleet tietokoneen käyttöä ja uusien käyttötapojen omaksuminen saattaa olla hitaampaa. Yrityksillä onkin haasteena saada toimimaan samat digitaaliset palvelut kaikille käyttäjille käyttäjän digitaalisen osaaminen huomioiden. (Ilmarinen & Koskela 2015, 58.)

Helsingin yliopiston Avoimen yliopiston teettämä tutkimuksessa tuotettiin tietämystä verkko-kursseiden suunnittelusta ja toteuttamisesta. Tutkimuksessa tarkasteltiin opiskelijoiden näkemyksiä yhteisöllisestä työskentelystä ja opettajien osallistumisesta verkko-opetuksen tiedon rakentamiseen. Tutkimuksessa pyrittiin helpottamaan verkko-oppimisen pedagogisia haasteita, luomalla työkaluja haasteiden ylittämiseen. Tutkimuksessa verkko-opiskelua kuvataan yhteisölliseksi oppimiseksi ja yhteisölliseksi tiedon rakentamiseksi. Tutkimuksen mukaan verkko-opiskelussa opiskelijalla on enemmän vastuuta tavoitteiden saavuttamiseksi verrattuna perinteiseen lähiopetukseen luokkamuodossa ja opiskelija nähdään aktiivisena toimijana. Lisäksi tutkimus antaa osoittaa, että yhteisöllinen oppiminen tukee tehtävää suuntautuneisuutta ja oppimismotivaatiota. (Lallimo & Veermans 2005.)

Verkko-opettajalle on haasteellista opettaa verkossa opiskelijoille, keiden tulee kehittää metakognitiivisia taitojaan sekä oppimiskäsitystään. Opiskelijalle, jonka täytyy kehittää oppimiskäsitystään, lähiopetus on opiskeluiden alussa paras vaihtoehto. Hän ei pysty kehittymään yksin, vaan tarvitsee tukea enemmän. Verkko-opetuksessa muutenkin kahdenkeskinen opetus on ensisijaisen tärkeää. Tämä on haasteellista opettajalle, koska kahdenkeskinen aika yhtä opiskelijaa kohtaan vie paljon aikaa. Opiskelijat ovat tyytyväisiä, kun saavat yksilöllistä ohjausta opettajalta. (Hakanurmi & Suominen 2013.)

@duline-hankkeessa toteutettiin Online Tutoring kurssi, jossa oli mukana 152 opiskelijaa. Kurssissa he suorittivat itseopiskeluna eTutorPuzzle-verkkomateriaalin. Kurssissa opiskelijoiden tuli osallistua ryhmätyöskentelyyn ja suorittaa verkko-oppimismateriaali. Kurssin

kehittäjät olivat sitä mieltä, että opiskelijat käsittelevät tietoja aktiivisesti ja kurssilla annettiin suuntaa, ideoita ja virikkeitä. Kurssin tavoite ei onnistunut suunnitelmallisesti kaikkien opiskelijoiden oppimistapojen mukaisesti. Pääosa opiskelijoista pitivät kurssista, mutta osa opiskelijoista eivät löytäneet kurssista mitään hyvää. Heille kurssilla piti olla liian aktiivinen opiskelutapa ja heidän odotuksiaan kurssi ei täyttänyt. Osa opiskelijoista olisivat tarvinneet opettajavetoista opiskelua. (Hakanurmi & Suominen 2013.)

Haasteena verkko-oppimisessa voi olla suuret osallistujamäärät opetuksessa tai koulutuksessa. Suuren osallistujamäärät livekoulutuksissa voivat tuoda hankaluutta keskustelulle ja vuorovaiikutuksellisuudelle. Oppijoista opettaja voi myös tuntua persoonattomalta, joka voi aiheuttaa hankaluutta oppimisessa. (Kear, 2011, 26.) Verkko-oppiminen voi olla oppijalle kuorimittavaa, jos oppiminen on hyvin aktiivista tai osallistujia on hyvin paljon. Opiskelu voi tuntua myös persoonattomalta, jos keskusteluissa on paljon viivettä. Tämä voi johtaa tehottomaan oppimiseen. (Kear, 2011, 27.) Verkkokoulutuksissa on todettu olevan tehtäviä hyvin paljon, joka on osoittautunut haasteeksi. Opintopisteiden kerryttäminen on hitaampaa, kuin lähiopiskelussa tehtävien paljouden vuoksi. Tähän on syynä opiskelun todentaminen. Opettajan on saatava näyttöä opiskelijoiden opiskelusta erilaisten tehtävien kautta. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Tampereen ja Helsingin yliopistojen yhteisessä tutkimuksessa 60% osallistujaa vastasi, että kiire ja ajanpuute haastaa opittuja tietoja viemään käytäntöön. Jo verkkokoulutuksen suorittamisessa voi olla haasteena kiire ja ajanpuute, joka täytyy huomioida verkkokurssia suunniteltaessa ja osallistujien tulee huomioida oma ajankäyttönsä suunnitelmallisesti. (Koponen, Sydänmaanlakka & Löfström 2021.)

4.3 Informaatiolukutaito

Verkko-opiskelussa opiskelijalta odotetaan informaatiolukutaitoa, joka tarkoittaa tiedon haun, hallinnan, arvioinnin ja käytön taitoja. Informaatiolukutaidon taitava opiskelija tunnistaa tiedon tarpeen, hakee tietoa tehokkaasti sekä hallitsee lähdekriittisyyden. Lisäksi opiskelija tällöin on kykeneväinen uuden tiedon luomiseen tiedon avulla ja toimii tietoa etsiessään eettisesti ja laillisesti. Itsenäinen tiedonhankinta ja lähdekriittisyys ovat verkko-opiskelun vaatimuksia. Informaatiolukutaitoa on tutkittu ja on todettu, että verkko-opiskelu ei itsessään kehitä informaatiolukutaitoa. Informaatiolukutaidon Slovenialaisia yliopisto-opiskelijoita tutkiessa, opiskelijat eivät käyttäneet tieteellisiä tietokantoja lähteiden hakemiseen, vaan he käyttivät muun muassa Googlen hakua. (Timonen, Mäkelä & Lukkarinen, 2019, 12-13.)

Lanham (1995) selventää, että digitaalisella aikakaudella informaatiolukutaidossa on oleellista ymmärtää digitaalisen lähteen esitystapa. Digitaalisessa lukutaidossa on oltava taito tulokita kuvia, ääniä, videoita ja tekstiä, koska lähde voi sisältää näitä edellä mainittuja. Gilster (1997) toteaa digitaalisessa tiedonhaussa olevan tärkeää tiedon kokoaminen, Internet-haku, hypertekstuaalinen navigointi ja sisällön arviointi. (Bawden 2001, 22-23)

Helsingin yliopiston järjestämä tutkimus käsitteli verkko-oppimisen pedagogisia haasteita ja tarkoituksena oli luoda välineitä haasteiden arviointiin ja kehittämiseen. Tutkimuskohteena oli kaksi Helsingin yliopiston Avoimen yliopiston verkkokurssia. Tutkimustulokset osoittivat, että erilaisista opiskelijoiden taustoista huolimatta kaikki opiskelijat ylsivät korkealuokkaiseen oppimissuorituksiin. Opiskelijat olivat yleisesti ottaen positiivisia yhteisöllisestä verkko-opiskelusta ja pitivät teknologian yhdistämisestä opiskeluun. Tutkimus myös osoitti, että tiedonrakentamisessa esiintyy helposti ongelmia. Verkossa yhteisöllinen tiedonrakentaminen kulkee keskusteluna, joihin päätyy irrallisia ja epäoleellisia viestejä ja vähän yhteenvetoja. (Lallimo & Veermans 2005.)

Neljä suomalaista ammattikorkeakoulua järjestivät kyselyn osana eAMK-hanketta, jossa tutkittiin opiskelijoiden tiedonhankkimista. Tulokset osoittivat, että opiskelijat pitivät osaamistaan alhaisena tiedon hankinnassa, sen käytössä ja tuottamisessa, vaikka pitivät tätä tärkeänä. (Timonen, Mäkelä & Lukkarinen, 2019,13.)

Informaatiolukutaito on tärkeä hallita verkko-opiskelussa, jota tulee tukea ohjaajan ja oppimistehtävien avulla.

5 Hyvä verkkokurssi

Verkkokurssi tarkoittaa digitaaliseen oppimisympäristöön rakennettua kurssia. Kurssille tulee määritellä sen tavoite, sisältö ja laajuus sekä kuinka kurssin suoritus arvioidaan. Kurssin kokonaisuus muodostuu verkko-oppimismateriaalista, tehtävistä sekä vuorovaikutuksesta opettajan ja opiskelijoiden välillä. Opettajan tehtävänä on suunnitella verkkokurssin kokonaisuus ja runko sekä hän toimii opiskelijoiden opiskelun ohjaajana sekä tukee opiskelijoiden oppimista. Verkkokurssin työkaluja hyödynnetään opetuksessa ja oppimisessa. Vaikka opiskelu on itsenäistä, tulee opettajan olla aktiivisesti ohjaamassa opiskelua sekä hänen tulee motivoida opiskelijoita koko verkkokurssin aikana. (Keränen & Penttinen 2007, 3-4.) Verkkokoulutuksessa opettajalla on suuri rooli verkkokurssin toteutumisessa. Hänellä on kokonaisuusvastuu kurssin onnistumisessa. Hän vastaa kurssin suunnittelusta, sisällöstä ja kurssinhallinnasta, jolloin opettaja seuraa, toimiiko tekniikka, pääsevätkö kurssin suorittajat sisään verkkokurssiin ja osaavatko kurssin suorittajat edetä kurssimoduuleissa. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Verkkokurssin sisällölle ei ole tiettyä määritelmää ja verkkokurssin voi toteuttaa erilaisilla menetelmillä ja laadukkaasti. Kuitenkin verkkokurssin suunnittelussa on hyvä ottaa huomioon, mitä elementtejä yleisesti verkkokurssit sisältävät. Laurea-ammattikorkeakoulun DigiTeamin järjestämässä kyselyssä tutkimustulokset osoittivat laadukkaasti järjestettävälle verkkokurssille kriteerejä. Verkkokurssin oletetaan olevan selkeä, vuorovaikutteinen, aikataulun tulee

olla joustava, loogisesti ajateltu ja tekniikan tulee toimia ja olla luotettava. (Wiitakorpi, Marstio & Mattila 2016, 10.)

Verkkokoulutuksessa on tärkeää viestiä opiskelijoille koulutuksen tai kurssin ydin ja tavoite selkeästi. Tehtävät ovat entistä parempia verkkokoulutuksissa, kun materiaaleihin panostaminen. Opiskelijoita aktivoi kysymykset, jonka jälkeen vasta vastaukset. Verkko-opetuksessa on hyödynnettävissä erilaisia työvälineitä vuorovaikutuksen kehittämiseen ja yhteydenpitoon opettajan ja opiskelijan välillä. Yhteydenpidossa opettajan tulee antaa kannustavaa ja opiskelijan opintoja edistävää palautetta. Opettajan tulee kannustaa opiskelijaa toimimaan aktiivisesti ja omatoimisesti, eikä antaa vain liian suuria määriä tietoa ilman opiskelijan itsenäistä tiedonhakua. Jos verkkokurssiin halutaan yhteisöllisyyttä kaikkien suorittajien keskuuteen, on verkko-opettajan luotava hyvä ilmapiiri kurssiin ja mahdollisuus kehittää yhteisöllisyyttä. Tämä onnistuu esimerkiksi tehtävillä, jossa koulutettavat tutustuvat toisiinsa ja niillä luodaan yhteisiä tavoitteita kurssin suoritukselle. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Digitaalisia palveluita käytetään mobiililaitteilla vielä enemmän kuin tietokoneilla. Tällöin digitaalisen alustan täytyy toimia mutkattomasti myös mobiililaitteilla käytettäessä. Suosio mobiililaitteisiin saattanee olla ajankäytön hankaluus. Tarvittava nettiselailu on helpompi ja nopeampi hoitaa esimerkiksi älypuhelimella kuin kannettavalla tietokoneella. Yhdysvaltalaisessa tutkimuksessa todettiin, että kuukauden aikana käytetään noin 27:ää erilaista mobiilisovellusta. Jotta digitaalisia palveluita tarjoava yritys pysyttelee ajan tasalla digitalisaation trendeissä, on panostettava mobiililaitteiden käyttömukavuuteen ja mobiilisovelluksiin. (Ruokonen 2016.)

Digitaalisuuden yleistyessä entisestään, myös oppimisympäristöt digitalisoituvat ja pedagogiikan tulee tähän mukautua. Ihmisen oppiminen ei muutu, mutta pedagogisen kehittymisen, opetustoiminnan suunnittelu ja toteutuksen on sulauduttava uuteen oppimisympäristöön. Verkko-oppimisessa on huolehdittava tiedon saatavuuden helppous ja oppijan tukeminen opiskelun aikana. Myös verkossa oppimiseen tarvitaan opettajaa, ohjaajaa, valmentajaa tai fasilitaattoria. Timonen, Mäkelä & Lukkarinen, 2019, 8.)

Verkkokurssi luodaan verkko-oppimisympäristöön ja se tarkoittaa verkossa toimivaa alustaa, johon koulutus ja opetus voidaan rakentaa tehtävin ja testein. Verkko-oppimiseen soveltuu monet erilaiset oppimisympäristöt verkossa, jossa on mahdollisuus käyttää erilaisia työkaluja ja vuorovaikutuksellista yhteistoimintaa. Oppilaitoksissa käytetään alustoja, joissa on mahdollisuus materiaalin välittämiseen, keskusteluun ja testien tekemiseen. Käytettävissä on valmiita verkko-oppimisalustoja sekä erilaisia sosiaalisen median kanavia ja avoimia verkkoaineistoja. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Oppimisalustojen vaihtamisessa saattaa esiintyä haasteita, koska valmiin verkkokoulutuksen siirtäminen toiselle alustalle voi olla hyvin työlästä. Oppimisalustoissa on erilaista tekniikkaa.

(Keränen & Penttinen 2007, 65.) Erilaisia oppimisympäristöjä on muun muassa Edugo, Howspace, Valamis ja Vuolearning. Kaikissa mainituissa oppimisalustoissa on samankaltaisuuksia, mutta myös eroavaisuuksia. (Meklin & Ojala 2021, 266.) Oppimisalusta valitaan yrityksen ja koulutustapojen tarpeiden sekä yrityksen suuruuden mukaisesti.

Laurea-ammattikorkeakoulussa on toteutettu käsikirja digitaalisten opintojen rakentamisesta. Käsikirjaa varten tehdyssä opettajien haastattelussa saatiin tuloksiksi, että digitaalisen oppimisalustan on oltava selkeä, vuorovaikutteinen, aikataulutettu, ohjattu ja loogisesti ajateltu. Verkko-opetus mahdollistaa monipuoliset tehtävät ja mielenkiintoisesti rakennetun sisällön kuvien, videoin ja animaatioin. (Marstio 2020.)

6 Verkko-oppimismateriaali

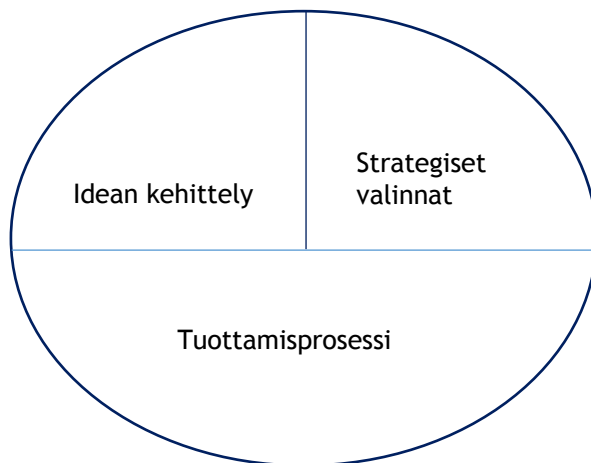
Digitaalinen oppimismateriaali on sähköisessä muodossa oleva materiaali, jonka muoto vaihtelee. Jo kirjan sivusta tehty sähköinen PDF sivu voi toimia digitaalisena oppimismateriaalina. Monipuolinen hyperteksti linkeineen on digitaalinen oppimismateriaali. Linkeistä klikkaamalla pääsee visuaaliseen materiaaliin, jonka takaa voi löytyä videoita, esityksiä, kuvia ja erilaisia tehtäviä. (Savolainen, Vilkkonen & Vähäkylä 2017.) Wiki oppimismateriaali antaa oppijalle joustavuutta ja vapautta tekstin opiskeluun. Linkejä ei välttämättä klikata aina auki ja teksti silmäilläään kevyesti läpi. Perinteisessä painetussa kirjallisuudessa teksti luetaan läpi perusteellisemmin. (Savolainen, Vilkkonen & Vähäkylä 2017.) Painetun kirjallisuuden lukeminen on hitaampaa ja vaikka aineisto luettaisiinkin läpi kokonaan, oppiminen ei välttämättä ole tehokasta ja laadukasta. (Ojala & Meklin, 2021, 23-28.) Verkko-opetukseen tulee laatia siihen soveltuvat materiaalit ja lähiopetukseen tehtyjä materiaaleja ei voi niin vain siirtää verkkoon. Verkko-opetuksen suunnittelun alkuvaiheessa on hyvä miettiä tarkkaan, mikä materiaali sopii verkkoon ja mille kohderyhmälle se on tarkoitettu. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Nykyään oppimismateriaalia täytyy olla painettuna sekä digitaalisena. Oppija voi itse päättää, missä muodossa oppimismateriaali täytyy olla, jotta se tukee mahdollisimman hyvin oppijan oppimista. (Tossavainen & Löytönen 2018, 216.) Verkko-opiskelussakin voidaan hyödyntää paperisia oppimismateriaaleja, mutta tiedostotyyppiset materiaalit jaetaan verkon kautta. Verkko myös mahdollistaa suurikokoisten tiedostojen jakamisen opiskelijoille, esimerkiksi videot. (Keränen & Penttinen 2007, 5.) Koulumaailmassa oppimismateriaaleina käytetään painettua ja digitaalista rinnakkain. Oppimismateriaalien sisällöt kuitenkin tulevat tosiaan. Tulevaisuudessa digitaalisen materiaalin hyödyntäminen kasvaa entisestään. Etusijassa mietitään pedagogista tavoitetta ja materiaalin muoto päätetään myöhemmin. (Tossavainen & Löytönen 2018, 223.)

Digitaalista oppimista on tutkittu vielä vähän, mutta tulokset ovat osoittaneet digitaalisen oppimismateriaalin antavan vain vähän lisäarvoa oppimiselle. Teknologia on vielä heikkoa oppimismateriaaleissa ja opiskelijat ovat pitäneet vielä enemmän painetusta kirjallisuudesta. (Savolainen, Vilkkonen & Vähäkylä 2017.) Tästä lähteestä huolimatta digitaalisesta oppimisesta löytyy paljon erilaista tietoa ja sen hyvät ominaisuudet tunnustetaan.

6.1 Onnistuneen verkkokurssin oppimismateriaali

Verkko-oppimismateriaalissa sisältö on tehtävä kiinnostavaksi ja hyödylliseksi. Kaikki sisältö tulee kohdentaa käyttäjälle sopivaksi, tietosisältö tulee olla lukijalle hyödyllinen ja kieliasu pitää olla ymmärrettävää. Tässä on myös huomioita mahdollinen hankaluus lukea tekstiä näyttöä. Verkkokurssin suunnittelussa ja luomisessa voidaan käyttää apuna alla olevaa kuviota. Idean kehittäminen ja strategiset valinnat on huomioitava ennen lopullista toteutusta. Idean kehittäminen tarkoittaa suunnittelua, minkälaiset ratkaisut koulutuksen rakentamisesta sopivat verkkoon. Strategiset valinnat pitävät sisällään oppimisen tavoitteet ja tietosisällön kokonaisuuden hahmottamisen. Tuottamisprosessi on kolmas ja viimeinen vaihe ennen toteutusta. Siinä mietitään, kuinka verkkokurssin kokonaisuus saadaan ratkaistua, minkälaista tekstiä kirjoitetaan, minkälaisia kuvia ja animaatioita hyödynnetään, minkälaisia videoita kurssi pitää sisällään ja kuinka keskustelut huomioidaan. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Kuva 1 Verkkokurssin suunnittelu

Suominen & Hakanurmi (2013) kuvaavat teoksessaan Verkkokurssin Flow-kokemuksen, jota tulisi hakea verkkokoulutuksesta. He kuvaavat Flow kokemusta näin:

Verkkokurssin tulee tukea opiskelijan sisäistä motivaatiota. Oppijan toiminta on rakennettava kiinnostavaksi, haasteelliseksi ja itseohjautuvaksi. Tavoitteena on *flow*, täydellinen uppoutuminen toimintaan; flow-kokemusta on kutsuttu *virtauskokemukseksi*, *uppoutumisilmiöksi* ja *optimaaliseksi* kokemukseksi, mutta

useimmiten riittää pelkkä havainnollinen ja yksinkertainen *uppoutuminen*. Toiminnan kiinnostavuuden verkossa määrää sisältö, tekniikan tehtävänä on palvelulla käyttäjää helposti ja huomaamattomasti.

(Suominen & Hakanurmi 2013.)

Flow-kokemus kuvaa hyvin onnistuneen verkkokurssin kokonaisuutta. Kuvaus kokoaa yhteen tässä luvussa esiteltäviä asioita onnistuneesta verkkokurssista.

Verkko-oppimismateriaalin on oltava vuorovaikutteinen, joka onnistuu kuvallisuudella. Pelkäämään tekstimuotoinen oppimateriaali ei ole visuaalista viestintää. Erilaiset oppimiskäyttöön tarkoitetut pelit on toivottu lisäävän koulumaailmassa oppilaiden opiskelumotivaatiota. Tulevaisuudessa saatetaankin nähdä vielä enemmän pelejä ja testejä oppimateriaaleissa. Laatu!: oppimateriaalit muuttuvassa tietoympäristössä on kirjoitettu flipped classroom opetuksesta, jossa opetuksessa hyödynnetään 5-15 minuutin opetusvideoita. Videoissa taustalla kuuluu opettajan ääni ja opetettava asia opetetaan animaation, kuvasarjan tai esimerkiksi laskuesimerkin avulla. Videoiden tulee olla hyvin toteutettuja. Ne antavat mahdollisuuksia oppilaiden opiskella itselleen sopivana aikana ja rytminä. Oppimateriaaleja on tarkoitus katsoa ennen varsinaisen oppitunnin alkua ja perehtyä opiskeltaviin asioihin jo etukäteen. Oppilaat voivat kirjoittaa keskustelualueelle kysymyksiä ja lähiopetusta painotetaan tarkemmin kysymysten käsittelyyn. (Ruuska, Löytönen & Rutanen 2015, s. 189-190)

Verkko-oppimismateriaaliin rakennettu käsitekartta voi toimia tehokkaammin, kuin perinteinen sisällysluettelo. Käsitekartta auttaa oppijaa hahmottamaan kokonaisuuden helpommin. Teksti voi herättää oppijassa kognitiivisia ristiriitoja ja auttaa oppijaa ratkaisemaan ristiriidat, joka rakentaa syvällisempää oppimista. (Savolainen, Vilkkonen & Vähäkylä 2017.)

Helsingin ja Turun Yliopiston teettämässä tutkimuksessa tutkimustulokset näyttivät, että pohdiskelutehtävät ja keskustelutehtävät keskeyttivät opiskelua useammin, kun esimerkiksi videot tai kyselyt. Videoiden jälkeen oli pohdiskelutehtäviä, jotka jätettiin toiseen kertaan. Tämä viittaa tehtävien kuorimittavuuteen tai siihen, että pohdiskelutehtäviin halutaan syventyä enemmän ja paremmalla ajalla. Myös pidempien videoiden kohdalla huomattiin sama, että opiskelu keskeytyy herkemmin, kun lyhyemmissä videoissa. (Koponen, Sydänmaanlakka & Löfström 2021.)

Verkko-oppimisessa perinteinen lukumateriaali on hyvä muuttaa tehtäviksi ja keskusteluiksi. Suominen & Hakanurmi (2013) ohjeistavat teoksessaan verkkosisällön liittämistä tehtäviin ja keskusteluihin. Keskustelut ja tehtävät on hyvä tehdä oleellisesta aihesisällöstä. (Suominen & Hakanurmi 2013.) Oppimisen tulee olla mielekästä, jonka lähtökohtana on opiskelijan aktiivinen toiminta opiskeluun. Myös opettaja voi verkko-oppimismateriaalin avulla lisätä mielenkiintoa, muun muassa yhteisöllisellä verkkokeskustelulla, joka myös lisää opetettavien sisältöjen omaksumista. (Löfström, Kanerva, Tuuttila, Lehtinen & Nevgi 2010.)

6.2 Tehtävät ja testit

Tehtävät kehittävät oppimista ja kokoavat yhteen tiedon, jonka opiskelija on opiskelussa oppinut. Niitä voidaan käyttää koulutuksen alussa, välitehtävinä ja kokoavana lopputehtävänä. Tehtävillä voi myös kartoittaa kurssin käyvien alkuosaamista. (Frisk 2005, 75.) Oppimisessa ja myös verkko-oppimisessa tehtävät ovat tärkeä osa kurssia. Tehtävillä opettaja tai koulutaja voi arvioida opiskelijan aktiivisuutta ja opintosuorituksiaan. Tehtävälle on annettava nimi ja otsikko ja avattava tehtävän kuvaus opiskelijalle. Tehtävässä voi olla mukana kuvia tai liitteitä. Myös palautusajankohta on päätettävä ja informoitava opiskelijaa, kuinka palaute annetaan. Lyhyet tehtävät, jotka eivät vaadi pitkää kirjoittamista on hyvä palauttaa oppimisalustaan. Laajemmat tehtävät palautetaan liitetiedostoina. (Keränen & Penttinen 2007, 36-37.)

Tehtävien sekä niiden ohjeiden tulee olla selkeitä ja täsmällisiä. Vaikeustason tulee olla kurssiin sopiva ja opettajan tulee huolehtia tarkasta ja ohjaavasta palautteesta. Palautteen ja arvioinnin avulla voidaan edistää oppijan käytännön työtä, jos tehtävä on suunnattu oppijan työtehtäviin. Esimerkkejä erilaisista tehtävistä ovat tiivistelmät opitusta asiasta, essee tehtävät, muistiinpanot, kuvien tai käsitekarttojen käyttäminen tehtävänä. (Frisk 2005, 75-79.)

Verkko-oppimisalustoille on helppo tehdä erilaisia testejä, jotka auttavat myös opiskeltavat aiheen tutustumiseen. Tyypillisempiä testejä ovat monivalintakysymykset, joihin saa asetettua erilaisia asetuksia, kuten aikaraja. Asetuksilla testejä saadaan muokattua haastavammaksi tai helpommaksi. Koulutuksen testit voidaan myös pisteyttää ja kurssin suorituksen lopputuloksessa voidaan laskea pisteet yhteen. Muinakin tehtävätyypeinä teisteissä voidaan hyödyntää sanallisia tehtäviä, numeraalisia tehtäviä, oikein/väärin tehtäviä, yhdistämistehtäviä ja aukkoitehtäviä. (Keränen & Penttinen 2007, 42-50.)

6.3 Teksti

Tekstin koostaminen verkkokurssiin on tehtävä oppijalle kiinnostavaksi ja hänelle hyödylliseksi. Hyödyllistä tekstisisältöä mietittäessä ja tekstin sanoman kiteyttämisessä, on pohdittava kysymyksiä: Mikä koulutettavassa asiassa on tärkeintä oppijalle, minkälainen kokonaisuus on hyödyllisintä oppijalle ja minkälaisen ymmärryksen oppija tekstistä saa. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Tekstisisältö koostuu tekstikappaleista ja otsikoista. Otsikointi selkeyttää tekstin kokonaisuutta ja helpottaa lukemista sekä auttaa lukijaa löytämään paremmin haluamansa aihesisällön. (Keränen & Penttinen 2007, 204.) Teksti pitää pilkkoa aihesisältöihin ja kohderyhmän mukaan ja tekstin saa pilkottua otsikoiden avulla. Otsikko ilmentää tekstin sisällön ja

sanoman. Oppija pystyy käymään läpi tekstin oman kiinnostuksen ja häntä hyödyttävän sisällön mukaan, kun näkee suoraan otsikosta tekstin aiheen. Otsikot ovat kuten hakusanoja, joissa ilmaistaan tekstin sanoma. Tällöin oppijan on helppo edetä kurssin moduuleissa, joka luo käyttäjäystävällisyyttä kurssiin. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Tekstin tulee olla helppolukuista ja se tulee muotoilla siistiksi. Suositus on välttää useita fontteja, tekstikokoja ja värejä. Lihavoinnissa ja kursivoinnissa tulee huomioida johdonmukaisuus. (Keränen & Penttinen 2007, 203-204.) Verkossa tekstiä luetaan pieniltäkin näytöiltä. Suominen & Hakanurmi (2013) puhuvat, että verkossa tekstejä ei lueta, kuten perinteistä oppikirjaa. Tekstejä enemmän silmäilläään ja tekstit saavat olla lyhyempiä, jotta kiinnostus säilyy. Esimerkkinä verkkokoulutuksessa voidaan käyttää sanomalehtien uutismallia. Otsikko täsmentää aiheen ytimen ja ensimmäinen kappale on tiivistelmä koko aiheesta. Lopputeksti on vähemmän kiinnostavaa, koska ensimmäinen kappaleessa on jo kerrottu koko aihe tiivistettynä. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

6.4 Videot

Videomuotoisen sisällön hyödyntämisestä on tullut erittäin suosittua. Nykyajan hyvät nettiyhdydet mahdollistavat laadukkaan videosisällön näyttämisen. Ruokosen (2016) mukaan nuorten keskittymiskyky on heikentynyt ja lyhentynyt noin minuutin mittaisen videon mittaiseksi. Lähteen mukaan on tiedostettu, että tulevaisuudessa paras tapa viestittää asioita on videon muodossa. Tunteita herättävän ja mielenkiintoisen videon on oltava lyhyt ja aito. Mielenkiintoisen videon katselu lisää keskittymistä ja katsoja saa videosta tarpeellista tietoa, ohjeita tai esimerkiksi tuotetietoa. (Ruokonen 2016.) Videomuotoisen sisällön ollessa suosittua ja vaikuttaen oppijoiden keskittymisen laatuun, on videoiden merkitys otettava huomioon suunniteltaessa verkko-oppimismateriaalia.

Verkko-oppimismateriaalissa on tärkeää käyttää visuaalisuutta ja monipuolisuutta etenkin videoiden muodossa. Videot ja äänitallenteet musiikin ja taustäänien myötä havainnollistavat opiskeltavaa asiaa hyvin. Videoon on hyvä lisätä tekstiä, jotta huomioidaan muun muassa kuulorajoitteiset oppijat. Myös perinteistä diaesitystä on hyvä monipuolistaa videoilla ja äänimaailmalla. Verkkomuotoilu käsikirjassa mainitaan Mikko Myllymäen (2018) väitöskirja, jossa on todettu videoteknologian käytön parantaneen oppimistuloksia. (Marstio 2020.)

Suominen & Hannuksela (2013) puhuvat myös videoiden ja audion puolesta verkko-oppimismateriaalissa. Ne rikastuttavat ja monipuolistavat verkko-oppimista. Videoiden tekeminen on vain tehtävä käyttäjäystävälliseksi. Pitkiä 1,5 h mittaisia videoita ei jaksa kuulija kuunnella ja kuuntelu jää passiiviseksi. Videoiden tulee olla siis lyhyempiä, noin 3-5 minuutin mittaisia, josta kuuntelija saa kokonaisuudesta käsityksen ja jaksaa keskittyä kuuntelemaan videota. Kuuntelun jälkeen hän lähtee työstämään tietoa. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Opetuksessa videoita voi käyttää monilla tavoilla ja muun muassa tukemaan reflektiivistä kuuntelua, tehtävien ymmärtämisen lisäämiseen, opettajan esittäytymistä varten, ryhmätietävän dokumentointiin ja palautteen antamiseen. Opetusvideoissa voi jättää pois tarkoituksellisesti oleellista tietoa, jotta opiskelijalla jää mahdollisuus itse tiedonetsintään ja näin aktiivoidaan opiskelua. Opetuksessa videoihin on hyvä tehdä kuvakäsikirjoitus ja miettiä tarkkaan kuvilla kerrottava tarina videon kanssa. Kuvista on suositeltava ottaa otoksia erilaisista kuvakulmista ja eri kuva koossa. Kun materiaalia on runsaasti, on videon editoiminen helpompaa. Editointiin on useita ohjelmia, jotka ovat helppokäyttöisiä ja osa ilmaisia. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

6.5 Verkkoneuvottelu ja keskustelualusta

Verkkoneuvottelua voidaan kuvata myös esimerkiksi sanoilla webinaari tai verkkotapaaminen. Se luo verkkokurssiin yhteisöllisyyttä ja virkistää oppijan oppimismotivaatiota. Tässä luvussa puhutaan verkkoneuvottelusta.

Verkko-oppimisen ollessa yhteisöllistä ja reflektiivistä, voivat oppijat keskustella toistensa kanssa erilaisten verkkoviestintä työkalujen avulla. Työkaluja voivat olla erilaiset Chat-keskustelut, videotapaamiset tai pikaviestit. (Kear, 2011, 27.) Keskustelu luodaan keskustelualueelle ja opettaja tai kouluttaja määrittelee keskustelun aiheen sekä ohjeistaa keskustelua. Keskustelualue voi olla avoinna koko koulutuksen ajan ja aktivoi oppimista. Keskustelussa voidaan hyödyntää myös arviointia, mutta tulee muistaa, että keskustelu näkyy kaikille koulutukseen osallistuville. (Kokkinen, Rantanen-Väntsi & Tuomola, 2008, 36-37.)

Verkossa tapahtuvaa keskustelua voi toteuttaa mihin tahansa aikaan päivästä. Se tuo joustavuutta opiskelijalle opiskelun paikan tai ajan suhteen. Lisäksi keskustelumahdollisuus luo vuorovaikutuksellisuutta ja sosiaalisuutta opiskelijoiden kesken ja edistää tiimityöskentelyä. (Kear, 2011, 55.) Oppimisalustalla voi olla keskustelulle erilaisia käyttömahdollisuuksia. Avoin keskustelu voi olla mistä aiheesta tahansa ja kuka tahansa voi keskustelun avata. Opettajan avaamaan keskusteluun vastaavat opiskelijat tai opettaja voi myös ilmoittaa tiedotteista ja uutisista luomassaan keskustelussa. Usein kysytyille kysymyksille voidaan myös avata keskustelunsa. (Kokkinen, Rantanen-Väntsi & Tuomola, 2008, 37.)

Suominen & Hakanurmi (2013) painottavat verkkokoulutuksen vuorovaikutuksen tärkeyttä. Vuorovaikutusta saadaan verkkokurssiin erilaisten keskustelutyökaluilla tai verkkoneuvotteluilla. Verkkoyhteisön rakentaminen verkkokurssiin on hyvä tapa lisätä yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutusta. Yhteisön jäseniä yhdistää samat kiinnostuksen aiheet ja yhteisössä keskustelu kiteytyy kiinnostuksen aiheeseen ja jäsenille hyödyllisiin kysymyksiin. Myös Chat tai keskustelupalsta lisää vuorovaikutusta ja se on helppo lisätä verkkokurssin sisään. Myös erilaisiin sosiaalisen median kanavia voidaan käyttää verkkokoulutuksessa lisäämään vuorovaikutusta.

Esimerkiksi Facebook on hyvä kanava päivittäisessä yhteydenotossa, jossa voi keskustelua käydä hyvin helposti. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Opettajan tai kurssin kouluttajan tulee hyvin tutustua käytettävään verkkoalustaan ennen neuvottelun pitämistä, jotta tekniikka on hallussa. Verkkoneuvottelu sopii kurssin sisään esimerkiksi ideointiin, tehtävien lopputulosten esittelyyn sekä palautteeseen. Verkkoneuvottelut voivat olla tunnin mittaisia neuvotteluita ja ne lisäävät oppijoiden motivaatiota ja aktiivisuutta kurssin suorittamiseksi. Kuitenkin oppijan aktiivisuuden säilyttämiseksi, oppijoita on tärkeää aktivoida verkkoneuvottelun aikana, jotta neuvottelua on mielenkiintoista seurata. Aktiivisuutta voi lisätä muun muassa äänestyksillä, yhteisellä keskustelulla, materiaalin jakamisella ja muistion kirjoittamisella. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

6.6 Sosiaalinen media

Sosiaalinen media on yhteisöllisyyteen loistava kanava, jossa samasta asiasta kiinnostuneet ihmiset verkostoituvat eikä se ole aikasidottua tai paikkasidottua. Myös yrityksissä yritysten asiakkaat käyttävät sosiaalista mediaa kanavana jakaakseen mielipiteitä yrityksen toiminnasta, yrityksen palveluista tai tuotteista. (Ilmarinen & Koskela 2015, 57.) Sen käytössä suositetaan enemmän isompaa osallistujajoukkoa, jotta käyttö on jatkuvaa. Sosiaalinen media opetustyössä vaatii tasa-arvoista ja avointa käyttökulttuuria, jotta sen käyttö on miellyttävää kaikille. Facebook sosiaalisen median kanavista on Suominen & Hannukselan (2013) mukaan edelleen kanava, jota käytetään päivittäin. Facebook on ryhmätyökalu, joka yhdistää opettajan ja opiskelijaryhmän. Palvelu on helppokäyttöinen, visuaalinen ja monipuolinen. (Suominen & Hakanurmi 2013.)

Jyväskylän yliopistossa vuonna 2008 järjestettiin hanke nimellä, sosiaalisen median aktivoivan oppimisen välineenä. Hanke oli yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksen kansalaisyhteiskunnan asiantuntijuuden maisteriohjelman sekä sosiologian oppiaineen yhteinen opetuksen laadun kehittämishanke. Hankkeen tarkoituksena oli hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa opiskelijoiden, opettajien ja työelämän välisessä dialogissa. Hankkeessa käytettiin sosiaalista mediaa opetustyökaluna. Sosiaalisen median kanavina käytettiin maksuttomia verkkoalustoja ja sovelluksia, joita oli helppo käyttää opetukseen vaadittavalla tavalla. Mukana opetuksessa hyödynnettiin opiskelijoiden asiantuntijuutta, kokemusta sekä työelämäsidoksia. Opetus hahmutettiin järjestää opiskelijoille paikasta ja ajasta riippumattomina sekä yhteisöllisenä opetuksena ja ottaa huomioon argumentaatioiset taidot, jota työelämässä vaaditaan. Hankkeen perusteella sosiaalisesta mediasta opetusikäikässä kuvattiin paljon hyötyjä. Sosiaalisella medialla on valtavan hyvät mahdollisuudet korkeakouluissa, ammatillisessa opetuksessa sekä työelämässä organisaatioiden ja verkostojen uudenlaisina toimintatapoina. Korkeakouluissa sosiaalisen median käyttö voi olla haasteellisempaa, koska tutkintoihin sisältyy paljon yksilöllistä työtä, mutta erittäin hyvä työkalu hyödyntää tieteellisissä tutkimuksissa ja projekteissa.

Sosiaalinen media soveltuu hyvin peruskouluun ja lukioon, koska koulutettavat vaihtuvat vain vähän. Etuna pidetään sovellusten maksuttomuutta, nopeaa omaksuttavuutta ja geneeristä joustavuutta eri käyttötarkoituksiin. Lisensointimaksuja ei tarvita, ei tarvitse asentaa tietokoneille ja sosiaalinen media on käytettävissä kaikilla alueilla, jossa on internet-yhteys. Sosiaalinen media tukee ryhmätyö mahdollisuutta ja informaation jakamista. Edistää kumulatiivista sosiaalista pääomaa, mutta ei välttämättä tuota ajallista säästöä. (Hintikka 2009.)

7 Kohdeyrityksen verkkokoulutusprojekti

Kohdeyrityksen verkkokoulutusprojekti tarkoittaa koulutusten luomista verkkokoulutuksiksi. Verkkokoulutukset ovat toimineet aikaisemmin valmiiksi kuvattuina videokoulutuksina ja näitä lähdetään laajentamaan suuremmaksi kokonaisuudeksi verkko-oppimislustoille. Kohdeyrityksen tarjoamien koulutusten kokonaisuus koostuu kolmen kosmetiikkasarjan koulutuksista, joita on noin 17 erilaista koulutusta. Kaikista koulutuksista on tarkoitus tarjota tulevaisuudessa myös verkkokoulutuksia. Koulutukset koostuvat muun muassa tuotekoulutuksista, myyntikoulutuksista sekä käytännön työn koulutuksista. Kaikkien koulutuksen tavoitteena on edistää koulutettavan ammattitaitoa, brändien sisäistämistä sekä kasvattaa koulutettavan yrityksen tuotemyyntiä ja tätä myöden liiketoimintaa.

Verkkokoulutusten luominen ja kehittäminen on tarkasti koostettu laaja projekti, joka monipuolistaa kohdeyrityksen koulutustarjontaa. Verkkokoulutuksia toteutetaan kahteen verkko-oppimislustaan, Vuolearning-oppimislustaan ja Dream Broker-videokirjasto- ja videoeditointialustaan sekä hyödynnetään kolmatta ohjelmaa videoiden videointiin ja tähän käytetään Microsoft Teams ohjelmaa. Videoita voidaan kuvata myös kameralla tai puhelimella. Kaikki ohjelmat toimivat hyvin yhdessä. Yhdessä koulutuksessa käytetään molempia oppimislustoja sekä videoiden kuvaukseen Teamsiä tai esimerkiksi puhelinta. Alustoiden yhteiskäyttämistä ei aiheudu käyttäjälle hankaluutta käyttömukavuuteen. Koulutukseen upotetuista linkeistä on helppo siirtyä alustoilta toiseen ja takaisin.

7.1 Opinnäytetyön kehittämisprojekti

Opinnäytetyön kehittämisprojekti on työelämälähtöinen ja erittäin tarpeellinen kohdeyrityksen X koulutustoiminnassa. Kohdeyrityksen X koulutustoiminnan verkkokoulutusten kehittämisen laajuuden vuoksi opinnäytetyön kehittämisprojekti valittiin kohdeyrityksen X kosmetiikkabrändin perustuotekoulutuksen luominen verkkokoulutukseksi. Verkkokoulutuksesta valittiin yksi osa, josta tehtiin protoversio. Tämä valikoitui opinnäytetyön kehittämisprojekti, koska se on kohdeyrityksessä ensimmäinen verkkokoulutusten kokonaisuus, joka halutaan saada valmiiksi käyttöön. Kehittämisprojekti toimii työvälineenä laajan kokonaisuuden työstämisessä ja hallinnassa sekä apuvälineenä jatkossa muidenkin koulutusten kehittämisessä.

Valittu koulutus on perustuotekoulutus, jota on kohdeyrityksessä X järjestetty lähipäivän koulutuksena sekä videokoulutuksina ja webinaareina. Perustuotekoulutukseen kuuluu brändiviestinnän osuus, hoitolinjojen esittely ja jokaisen hoitolinjan tuote. Lähikoulutuspäivä kestää noin 6-8 h, jonka aikana perehdytään jokaiseen tuoteartikkeliin sekä sarjan brändiosaamiseen. Perinteisesti perustuotekoulutuksen lähipäivässä koulutettava pääsee kokeilemaan tuotteita ja tuoksuttamaan niitä eli saamaan heti aistikokemuksen tuotteista. Samanlainen kokemus ei tietysti välity verkkokoulutuksessa. Kuitenkin verkkokoulutuksena perustuotekoulutus saa uuden ja kevyemmän otteen tuotteiden oppimiseen ja kosmetiikkasarjan sisäistämiseen. Verkkokoulutus antaa käyttäjälle mahdollisuuden kouluttautua hänelle sopivana aikana ja suorittaa koulutus esimerkiksi pienissä osissa. Kehittämiprojektiin valikoitu koulutus on lähikoulutuksena koko päivän kestävä, joka vie koulutettavalta aikaa. Verkkokoulutus on hyvä vaihtoehto, jos koulutukseen ei halua käyttää koko päivää. Myös tiedon kertaamiseen verkkokoulutus soveltuu hyvin ja koulutuksesta voi valikoida itselleen sopivan aiheen helposti. Kehittämiprojektin tavoitteena on edistää kohdeyritys X verkkokoulutusprojektia ja saada hyödyllistä palautetta verkkokoulutusten luomiseen. Jotta verkkokoulutus palvelee käyttäjää parhaalla mahdollisella tavalla ja koulutuksessa on huomioitu tietoperustassa esiteltävät asiat, tehtiin verkkokoulutuksen yhdestä osasta protoversio ja protoversiota tutkittiin testiryhmällä. Testiryhmän antamien palautteiden avulla verkkokoulutusta voidaan muokata käyttäjäystävällisemmäksi sekä protoversio toimii mallina koulutuksen edistämässä.

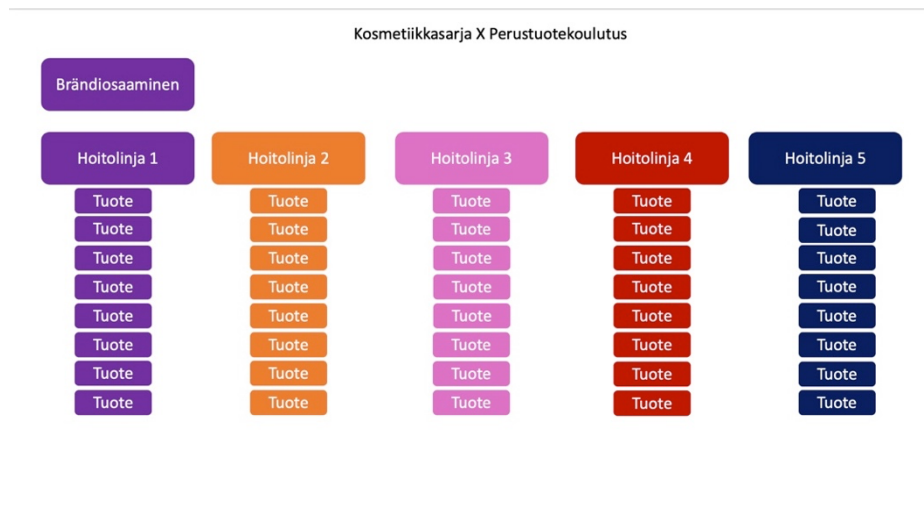
Kehittämiprojektin verkkokoulutuksen luominen on aloitettu Vuolearning oppimisalustalle ja koulutus on jaettu kuuteen oppimismoduuliin, josta koulutettavan on helppo navigoida häntä kiinnostavaan aiheeseen. Moduuleina on kosmetiikkasarjan brändiosuus ja viiden hoitolinjan moduuli sekä jokaisen hoitolinjan moduulissa on jokaisen hoitolinjan tuotteen oma moduulinsa. Luvussa 7.2 kuvataan kehittämiprojektin suunnitelma ja käsikirjoitus ja luvussa 7.3 esitellään valmis protoversio, josta tehtiin tutkimus haastatteluiden perusteella. Protoversiota tutkittiin kohdeyritys X henkilökunnan testiryhmän palautteiden avulla. Luvussa 7.4 avataan protoversion testausta. Protoversiosta saatavien palautteiden mukaan protoversioon tehtiin tarvittavat muutokset ja protoa on kohdeyrityksessä X tarkoitus käyttää mallina verkkokoulutuksen edistämässä.

7.2 Kehittämiprojektin suunnittelu ja käsikirjoitus

Kehittämiprojektin suunnittelu lähti liikkeelle tarvekartoituksen jälkeen. Suunnittelussa hahmoteltiin koulutusten kokonaisuus, joka halutaan verkkoon luoda, minkälaisella aikataululla ja minkälaisia verkkoalustoja käyttäen. Kehittämiprojektista tehtiin käsikirjoitus kuvin ja ajatuskartan malliseksi. Käsikirjoitukseen ei kirjoitettu valmista tekstiä, koska se oli jo kopioitavissa aikaisemmista materiaaleista. Kokonaisuuden tarve on tiedossa ja kokonaisuuden sisältö. Opinnäytetyöhön liitetyn kehittämiprojektin tutkimustulosten perusteella kohdeyrityksessä jatketaan kehitysprojektin työstämistä ja kokonaisuuden luomista. Aikataulullisesti

kehittämisprojektin prototyyppi tuli olla valmis toukokuussa 2023, jonka jälkeen prototyyppiä on tarkoitus käyttää mallina kehittämisprojektin edistämässä.

Kohdeyrityksellä jo käytössä ollut Vuolearning-verkko-oppimisolusta valikoitui verkkokoulutusten alustaksi ja myös kohdeyrityksellä käytössä ollut Dream Broker-videokirjasto- ja videoeditointipalvelu valikoitui videoiden editointi- ja kirjastoalustaksi. Vuolearning toimii koulutuksen varsinaisena alustana, jonne koulutus luodaan kokonaisuudessaan teksteineen ja tehtävineen. Dream Brokerissa editoidut ja kirjastoidut videot upotetaan tekstien sekaan. Dream Broker palveluun ladataan valmiiksi kuvatut videotiedostot, jotka editoidaan siellä ja tuotetaan uutena videona. Videoiden kuvaamiseen koulutusvideoissa käytetään tarpeen mukaan Microsoft Teamsiä, puhelimen kameraa tai järjestelmäkameraa. Verkkoolustoista löytyy palveluiden omilta nettisivuilta hyvin tietoa niiden ominaisuuksista, joten ominaisuuksia ei avata sen tarkemmin.

Kuva 2 Verkkokoulutuksen aihemoduulit ja otsikot

Kuvassa kuvataan kehittämisprojektin verkkokoulutuksen kokonaisuutta. Koulutus jaettiin kuuteen suurempaan moduuliin, jotka ovat kosmetiikkasarjan brändiosaaminen ja viiden hoitolinjan moduulit. Lisäksi jokaisen hoitolinjan moduuli jaetaan pienempiin tuotemoduuleihin eli jokaisen hoitolinjan tuotteesta luodaan oma tuotesivu. Jokaisessa moduulissa on tekstisisältöä, videoita ja tehtäviä. Kuvattu koulutuskokonaisuus on vaivatonta tulevaisuudessa liittää myös toiseen koulutuskokonaisuuteen. Jokaisen moduulin suorittamiseen menee aikaa noin 1,5-2 h, joten koko koulutuksen suorittamiseen menee aikaa noin 8 h. Sama aika on yleensä varattu lähipäivän koulutukseen. Verkkokoulutuksen on tarkoitus olla inspiroivaa ja

motivoivaa, ja oppijan jaksamista ei pidä latistaa liian pitkällä koulutuskokonaisuudella. Lisäksi verkkokoulutusta voidaan käyttää oppilaitoksissa yhden opiskelupäivän asiana.

Tuotteen nimi

Tuoteteksti: tuotteen ominaisuudet

Kenelle tuote on tarkoitettu ja minkälaiselle iholle

Tuotteen käyttö-ohje

Päävaikuttavat raaka-aineet

Inci-lista

Tuotemyyntivinkki videona

Monivalintatesti päävaikuttavista raaka-aineista ja minkälaiselle iholle tuote on tarkoitettu

Kuva 3 Tuotemoduulin hahmotelma

Kuvassa kuvataan yksittäisen hoitolinjan moduuli. Jokainen hoitolinjan tuotteella on oma moduulinsa, jossa esitellään tuote muutaman lauseen tuotetekstillä, mitkä ovat tuotteen ominaisuudet, kenelle tuote on tarkoitettu, päävaikuttavat raaka-aineet sekä tuotteen inci-lista. Lisäksi moduulissa on osuus tuotteen myyntivinkille, kuinka tuote voidaan myydä asiakkaalle ja minkälaisia tuotemyyntivinkkejä voidaan käyttää. Tuotteen kohdalle tehdään testi esimerkiksi päävaikuttavista raaka-aineista ja minkälaiselle iholle tuote on tarkoitettu.

Suunnitteluvaiheessa otettiin huomioon kohderyhmä, kenelle koulutus on tarkoitettu. Koulutuksen oppijoina toimivat kohdeyrityksen kauneudenhoitoalan ammattilaiset sekä opiskelijat. Kehittämiprojekti on tarkoitettu kosmetiikkasarjalla jo kauemmin työskennelleet ammattilaiset sekä sarjan kanssa vasta aloittavat ammattilaiset ja opiskelijat. Koulutuksesta jo kauemmin sarjalla toimineet ammattilaiset voivat kerrata jo opittua, mutta uusille ammattilaisille ja opiskelijoille koulutus tarjoaa monipuolisen tietopaketin kosmetiikkasarjasta.

Tekstisisältöä oli jo valmiiksi kirjoitettuna, joka tarvitsi vain asettelua sopiviin kohtiin. Teksti on helppolukuista, eikä vaadi oppijalta isoa panostusta tai aikaa. Verkkokoulutuksessa teksti on aseteltu tekstilokeroihin, joka tiivistää sisältöä helppolukuisiksi. Kaikki oleellinen on kerrottu tekstimuotoisena, mutta lyhyillä virkkeillä. Oppikirjamaista pitkää tekstisisältöä verkkokoulutukseen ei haluta.

Verkkokoulutuksen visuaalinen ilme on rakennettu brändin mukaisesti. Väreinä on käytetty brändiin määriteltyjä värejä, fontti on valittu Vuolearning alustan tarjoamista fonteista. Verkkokoulutukseen lisätyt kuvat ovat brändin omia kuvia tai kuvakirjastosta ostettuja kuvia.

7.3 Kehittämisprojektin luominen

Kehittämisprojekti luotiin käsikirjoituksen jälkeen Vuolearning-oppimisalustalle, koulutusvideot kuvattiin Teams-ohjelmalla ja editoitiin Dream Broker-ohjelmalla. Työstäminen aloitettiin Vuolearning-oppimisalustaan verkkokoulutuksen perustamisesta ja nimeämisestä sekä koulutuksen moduulien luomisella ja järjestämisellä sopivaan järjestykseen. Moduulien järjestämisen jälkeen jaoteltiin moduulien sisältö teksti ja testilaatikoihin ja sommiteltiin videot sopiviin kohtiin sekä lisättiin halutut kuvat moduuleihin.

Seuraavaksi jatkettiin videoiden kuvaamisella Teams-ohjelmalla. Videoina kuvattiin kouluttajan esittelyvideo, jossa kouluttaja kertoi, mitä sisältöä moduuli pitää sisällään. Lisäksi videona kuvattiin hoitolinjan koulutusvideo, jossa esiteltiin hoitolinja ja hoitolinjan jokainen tuote. Kuvausten jälkeen videot tallennettiin Dream Broker-ohjelmaan editoitavaksi. Hoitolinjan video leikattiin palasiin, hoitolinjan esittelyyn ja jokaisen hoitolinjan oma videopätkä, jossa kerrottiin tuotteen ominaisuudet, kenelle tuote on tarkoitettu, käyttö sekä päävaikuttavat raaka-aineet. Videoista leikattiin pois tarpeettomat kohdat ja tarkastettiin äänen laatu ja sitä tarvittaessa parannettiin editoimalla. Lisäksi videoihin lisättiin aloitus ja lopetuskuvat ja lisättiin musiikki videoiden alkuun ja loppuun. Näin videoista saatiin vielä visuaalisempi ja käyttäjäystävällisempi.

Verkkokoulutuksen moduuleihin kopioitiin tekstisisältö valmiista materiaalista, jota vain lyhennettiin ja asemoitiin tekstilaatikkoon sopivaksi. Valmiiksi editoidut videot upotettiin videolaatikoihin, ladattiin tuotemoduuleihin tuotekuvat. Hoitolinjan moduuliin tehtiin monivalintateksti, jossa kysytään minkälaiselle iholle, kyseinen hoitolinja on tarkoitettu. Vaihtoehtona on kolme vaihtoehtoa, josta yksi on oikea. Koulutettava saa vastauksen antamisen jälkeen heti palautteen oliko vastaus oikea ja vielä oikean vastauksen lisätieto. Toisena testinä on myös monivalintatesti, jossa kysytään, mitkä ovat hoitolinjan tuotteissa esiintyviä raaka-aineita? Vaihtoehtona on kolme vaihtoehtoa, joista yksi on oikea. Koulutettava saa tässäkin testissä vastauksen antamisen jälkeen palautteen oikeasta vastauksesta sekä oikean vastauksen lisätiedon. Tuotemoduuleihin tehtiin myös testejä. Toisessa tuotteessa testeiksi luotiin täydennystehtävä ja avoin kysymystehtävä. Täydennystehtävässä tulee täydentää tekstiin kaksi raaka-ainetta ja avoimessa tehtävässä kysytään, minkälaisiin ihon tarpeisiin hoitotuote on tarkoitettu. Toisessa tuotteessa on täydennystehtävä. Näidenkin moduuleiden tehtävissä koulutettava saa palautteen oikeasta vastauksesta lisätietoineen.

Verkkokurssissa on otettu huomioon kurssin tavoite, sisältö ja laajuus ja kuinka kurssi arvioidaan. Kurssi on suunniteltu jokaista oppimistyyppiä tukien. Oppimistyyppit kuvattiin tämän opinnäytetyön luvussa 3.1. Visuaalinen oppija on otettu huomioon videoilla, tehtävillä, kuvilla ja kokonaisuuden selkeydellä ja ryhmittelyllä. Auditiiivinen oppija oppii kuuntelemalla ja hänen oppimistansa tuetaan videoilla, jossa kuuntelija näkee myös puhujan kasvot.

Kinesteettinen oppija hyötyy tehtävistä ja testeistä, kun saa käytännön tekemistä katsomisen ja kuuntelemisen lisäksi. Luvussa X on esitelty hyvän verkkokoulutuksen ominaisuuksia.

Kurssissa on mukana verkko-oppimismateriaalia, tehtäviä, videoita ja kuvia. Kurssille tehdään myös keskustelukanava, jossa oppija voi olla vuorovaikutuksessa kouluttajan kanssa. Keskustelukanavalle oppija pystyy esittämään kysymyksiä opittavasta aiheesta, joihin kouluttaja vastaa. Oppijan lähettäessä kysymyksen kouluttajalle, saa kouluttaja siitä viestin sähköpostiin ja osaa tällöin käydä vastaamassa oppimisympäristössä kysymyksiin. Jos kouluttaja tietää, että oppimisympäristössä on tiettyä aikana esimerkiksi opiskelijaryhmä suorittamassa kurssia, voi kouluttaja olla tarpeen mukaan kirjautuneena oppimisympäristöön ja hän on tällöin nopeammin tavoitettavissa. Keskustelukanavaa ei ole protoversioon tehty, mutta se tullaan luomaan valmiiseen verkkokoulutukseen. Keskustelukanavan lisäksi kohdeyrityksellä on ammattilaisille brändien omat Facebook-ryhmät, jossa voi myös käydä keskustelua verkkokoulutuksista. Brändien Facebook-ryhmissä jäsenenä ovat kohdeyrityksen asiakkaat eli jälleenmyyjät sekä kohdeyrityksen oma henkilökunta. Facebook-ryhmät toimivat vuorovaikutuksellisinä kanavina, jossa keskustelua voi käydä muiden jälleenmyyjien kanssa tai esittää yhteisiä kysymyksiä henkilökunnalle. Ne toimivat myös kohdeyrityksellä viestintäkanavina, jossa viestitään erilaisista ajankohtaisista asioista. Facebook ryhmä on tarkoitus liittää verkkokoulutukseen.

Kurssin suorituksen motivaattorina toimii hyvin esimerkiksi tuotelahja kurssin suorittamisen jälkeen. Se motivoi oppijaa suorittamaan kurssin parhaalla mahdollisella tavalla. Verkkokurssisiin voi suunnitella myös myyntikilpailuja, johon kuuluu tuotemyyntiaika oppijan työpäivällä. Kun oppija on suorittanut myyntikilpailussa vaadittavan tuotemyyntitason, hän kirjaa suorituksensa oppimisympäristöön ja saa itselleen lahjan. Erilaisia motivaatiokeinoja tullaan käyttämään kohdeyrityksen verkkokoulutuksissa.

Käytettävä oppimisympäristö on tekniikaltaan vakaa ja luotettava sekä helppokäyttöinen niin oppijalle kuin kouluttajallekin. Jos teknisiä ongelmia esiintyy, niin kouluttaja saa nopeasti yhteyden oppimisympäristöä hallinnoivaan tukeen. Oppimisympäristö toimii niin tietokoneella kuin mobiilissa. Mobiilin käyttö tulee olemaan todennäköisesti hyvin suosittua ja tämän helppokäyttöisyyteen tulee panostaa.

7.4 Kehittämisprojektin testaus ja palaute

Kehittämisprojektin protoversio annettiin tutkittavaksi kohdeyrityksen henkilökuntalaisille. Protoversion testaajat ovat henkilöitä, jotka ovat suoraan kohdeyrityksen asiakkaiden kanssa päivittäin yhteydessä ja saavat asiakkailta palautetta verkkokoulutuksesta. Tästä syystä he valikoituivat luonnolliseksi testiryhmäksi. Vuolearning-oppimislustalle tehty verkkokoulutuksen protoversio julkaistiin tutkimukseen osallistuville henkilöille ja he näkivät koulutuksen muodossa, jonka koulutuksen suorittajakin tulee sen näkemään. Videot ja testit näkyvät lopullisessa muodossaan ja tehtäviä pääsi tekemään. Testiryhmän oli tarkoitus antaa

palautetta verkkokoulutuksesta haastattelukysymysten avulla (liite 1). Luvussa 8.2 esitellään tutkimusaineiston keräämisen prosessi. Haastattelulomake lähetettiin viidelle henkilölle, joista kolme henkilöä vastasi haastattelulomakkeeseen.

Palautteet protoversiosta kerättiin Google Forms-haastattelulomakkeella ja ohjelmaan kerättiin vastaukset. Haastattelukysymyksissä ei kysytty henkilöiden henkilötietoja, mutta opinnäytetyön tekijä näkee palautteen antajan nimen. Henkilötiedot tai titteli eivät ole tutkimuksen kannalta oleellista tietoa. Haastattelukysymyksillä haluttiin kollegoiden palautetta verkkokoulutuksen protoversiosta. Haastattelukysymykset ovat listattuna liitteessä 1. Lisäksi tutkimuksen tueksi toteutettiin kysely kohdeyrityksen henkilökunnalle. Kyselyn tulokset tukivat verkkokoulutuksen kehittämistä sekä protoversion käyttöönottoa.

8 Kehittämisasetelma

Tässä luvussa avataan kehittämistyön tarkoitus, tavoite, kehittämistehtävät ja kehittämiskysymykset. Luvussa esitellään laadullinen tutkimusmenetelmä ja kuvataan sen käyttö tässä opinnäytetyössä. Lisäksi esitellään tutkimusaineiston keräys, millaista aineistoa kerättiin ja miten aineisto säilytetään sekä esitellään aineiston analysointi.

Ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetyö vie opiskelijan aikaa noin 800 tuntia. Opinnäytetyö on odotettavasti kehittävä prosessi, joka vahvistaa alaa, jolle opinnäytetyö on tehty. Lisäksi opinnäytetyö kehittää toimeksiantajaorganisaation toimintaa tai kehittää tekijän omaa ammattitaitoa. (Mäntysaari, Törn-Laapio & Siltanen 2019, 30-32.) Työssä jaetaan ja luodaan uutta tietoa, joka auttaa tarkastelemaan asioita kriittisesti ja edistää työssä ottamaan huomioon järjestelmällisyyden ja analyttisen otteen (Suvanto 2014, 13).

Opinnäytetyön kehittämisprojektin tarkoituksena on edistää kohdeyrityksen koulutustoiminnan verkkokoulutusprojektia. Se on kohdeyrityksessä laaja projekti, joka halutaan toteuttaa varmuudella ja laadukkuudella. Tämä opinnäytetyö tukee kohdeyrityksen verkkokoulutusprojektin etenemistä. Opinnäytetyön kehittämisprojektin tutkimuksen perusteella saatiin monipuolinen tietoperusta kohdeyrityksen verkkokoulutusprojektin etenemiselle ja kehittämiselle. Opinnäytetyö antaa kohdeyritykselle monipuolisen tietopohjan, miten onnistunut verkkokoulutus luodaan, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus ja kuinka oppijan oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa. Opinnäytetyön tietoperustan antamaa tietoa tuetaan tässä opinnäytetyössä tehdyllä tutkimuksella, jossa tutkitaan kohdeyritykselle luodun protoversion kelvollisuutta sekä onnistuneen verkkokoulutuksen elementtejä.

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää kohdeyrityksen henkilökunnalle järjestetyn haastattelun ja kyselyn avulla, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus, kuinka onnistunut verkkokoulutus luodaan ja millainen verkkokoulutus tukee oppimista. Tämän pohjalta kohdeyritys

saa avun verkkokoulutusprojektin kehittämisessä. Tutkimusaineistoa saadaan Google Forms-haastattelulomakkeen avulla, jossa haastatellaan kohdeyrityksen henkilökuntaa. Lisäksi kohdeyrityksen henkilökunnalle tehdään Google Forms-kysely, jonka tulokset antavat tutkimustietoa onnistuneen verkkokoulutuksen sisällöstä, sen luomisesta ja oppimisesta verkkokoulutuksesta.

Opinnäytetyön kehittämistehtävänä on edistää kohdeyritys X:n verkkokoulutusprojektia. Verkkokoulutusprojekti kohdeyrityksessä on laaja projekti, johon kuuluu koulutusten kehittäminen verkkokoulutuksiksi. Tämä kohdeyrityksen verkkokoulutusprojekti esitetään tämän opinnäytetyön luvussa 8 tarkemmin. Projektin laajuuden vuoksi sekä kohdeyrityksen henkilökunnan ammattitaidon kehittämisen vuoksi kohdeyritys X haluaa tietopohjaa, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus, miten onnistunut verkkokoulutus luodaan ja kuinka oppijan oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa. Kohdeyrityksen koulutusosasto tulee tekemään verkkokoulutusprojektin ja henkilökunta tarvitsee lisää ammattitaitoa verkkokoulutuksen kehittämiseksi. Tietopohja auttaa kohdeyritystä toteuttamaan verkkokoulutusprojektin onnistuneesti. Tietopohja saadaan luotua kohdeyritykselle tämän opinnäytetyön tietoperustan avulla sekä tutkimalla verkkokoulutuksen protoversiota sekä onnistuneen verkkokoulutuksen elementtejä. Protoversio tehtiin kohdeyrityksen kanssa yhdessä valitusta verkkokoulutuksesta. Protoversio toimii jatkossa mallina verkkokoulutusten luomisessa ja kehittämisessä. Verkkokoulutuksen protoversiossa on huomioitu tämän opinnäytetyön tietoperustassa esiteltävät asiat. Protoversio toimii tämän opinnäytetyön kehittämisprojektina, joka esitellään tarkemmin luvussa 8.

Opinnäytetyön tutkimusongelmat on selvitetty tietoperustan ja kehittämisprojektin avulla. Tutkimuskysymysten vastaukset ja tutkimuksen tulokset esitetään luvussa 9. Tutkimuskysymykset ovat:

- 1) Minkälainen on onnistunut verkkokoulutus
- 2) Miten onnistunut verkkokoulutus luodaan
- 3) Kuinka oppijan oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa.

8.1 Kehittämisprojektin tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyöhän valittiin tutkimuksen lähestymistavaksi laadullinen tutkimusmenetelmä, koska se tuntui sopivan tähän opinnäytetyöhön. Kehittämisprojektin palautteet haluttiin ihmisten näkökulmista ja haluttiin suora palaute prototyypin onnistumisesta. Vaikka tutkimuksessa haastateltiin kohdeyrityksen henkilökuntaa, eikä asiakkaita, ovat he täysin relevantteja antamaan palautetta.

Villka (2021) avaa laadullisen tutkimuksen menetelmää. Laadullisessa tutkimuksessa tutkitaan ihmisten kokemuksia tutkittavasta ilmiöstä ja laadullinen tutkimus on tulkintaan perustuva

tutkintatapa. Yksinkertaistettuna kaikissa laadullisissa tutkimuksissa yhteistä on pitää keskiössä tiedon tutkimisessa ihmiset ja yhteisöt ja heidän kokemuksensa tutkittavasta ilmiöstä. Laadullista tutkimusta on käytetty tutkimusmenetelmänä muun muassa asiantuntijuuden kehittämiseen, moniammatillisuuden tutkimiseen tai opiskelukokemusten tutkimiseen. (Vilka 2021.)

Laadullinen tutkimus aloitetaan tutkijalle mielenkiintoisesta aiheesta, joka tarvitsee tutkimista. Tutkija asettaa tavoitteet, muotoilee tutkimuskysymykset, rajaa tutkimuksen aiheen sekä teoreettisen viitekehyksen, valitsee lähestymistavan, valitsee tutkimusmenetelmän ja aineiston, jonka hankkii. Tämän jälkeen aineisto analysoidaan, tulkitaan ja tulokset kirjoitetaan auki. Laadullisessa tutkimuksessa tehdään johtopäätöksiä aineistoista ja niitä tutkitaan sekä vertaillaan. Ilmiöstä luodaan yksityiskohtaista tietoa ja tietoa haetaan kirjallisuudesta sekä luonnollisessa ympäristössä olevilta ihmisiltä. Laadullisessa tutkimuksessa haastateltavien henkilöiden näkökulmat ovat keskiössä. Haastateltavat ovat tutkimuksen kohteena ja tutkimuksessa heidän näkökulmien lisäksi on tarkoitus huomioida heidän kokemuksiansa, ajatuksia ja tunteita. Jotta haastateltavien näkökulmia ymmärretään lähemmin, on avuksi kehity erilaisia menetelmiä. (Juuti & Puusa 2020.)

Filosofisina suuntautumisina laadullisessa tutkimuksessa on käytetty vaikutteina hermeneutiikkaa, fenomenologiaa ja postsrukturalismia. Juutin & Puusan (2020) mielestä hermeneutiikkaa käytetään laadullisissa tutkimuksissa eniten. Se tarkoittaa sitä, että tutkija kirjoittaa tutkivasta aiheesta aikaisempien tutkimusten perusteella ja tulkitsee tutkimustietoa, kuten asian on ymmärrettävän olevan, mutta myös tuo omia näkökulmia tutkimusaiheeseen. Tutkijan näkökulmat voivat pohjautua aikaisemmin vain vähän tutkittuihin tutkimuksiin tai olla sisällöltään uusia. Syvällisesti aiheeseen perustuva tutkimus lisää tutkijan tietämystä tutkimastaan aiheesta ja tulkinnat voivat monipuolistaa aiheen tutkimustapaa. (Juuti & Puusa 2020.) on hyödynnetty hermeneutiikkaa laadullisen tutkimuksen suuntautumisena.

Fenomenologia taas kuvaa, kuinka ihmiset kokevat tutkittavan ilmiön. Lisäksi tässä suuntautumisessa on kiinnostuttu ihmisten yhteyksistä toisiinsa sosiaalisessa ympäristössä ja ihmisten nähdään olevan sosiaalisessa ympäristössä vaikutusten kohteena sekä vaikuttajina. Ihmiset tuottavat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa merkitykset, jotka liittyvät esimerkiksi eri tapahtumiin ja esineisiin. (Juuti & Puusa 2020.)

8.2 Aineiston keruu

Kehittämiprojektin tutkimusaineisto kerättiin Google Forms-haastattelulomakkeella sekä Google Forms-kyselylomakkeella. Molemmista tutkimusaineiston keräämistavoissa oli omat testiryhmänsä. Testiryhmät olivat kohdeyritys X henkilökuntaa ja henkilöitä, jotka tulevaisuudessa tulevat auttamaan oppijoita verkkokoulutuksissa ja ottavat oppijoilta esimerkiksi palautetta vastaan koulutuksen onnistumisesta. Tästä syystä he valikoituivat kehittämiprojektin

testiryhmiksi. Haastattelulomakkeen avulla haluttiin palautetta verkkokoulutuksen protoversiosta ja myös mahdollisia muutosehdotuksia. Haastattelukysymykset olivat avoimia kysymyksiä, mielipidekysymyksiä, jossa vastattiin kyllä tai ei sekä he saivat antaa avointa palautetta. Haastattelulomaketta pidetään lomaketutkimuksena. Kyselylomakkeessa kysymyksillä haluttiin vastauksia tutkimuskysymyksiin, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus, miten onnistunut verkkokoulutus luodaan ja kuinka oppijan oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa.

Lomakehaastattelu on itsenäinen haastattelutapa, jossa kuitenkin haastateltava ja haastattelija ovat vuorovaikutuksessa tutkimustilanteen aikana. Haastattelussa haastattelija saa haastateltavalta eri vastausvaihtoehtojen avulla yksilöllisen kokemuksen haastateltavasta asiasta. Haastateltavat kertovat kaikki samassa järjestyksessä omin sanoin vastaukset kysymyksiin. (Vilka 2021.) Haastattelijan tulee antaa jokaiselle haastateltavalle samat haastatteluohjeet ja hän kertoo, miten haastattelu etenee ja mitkä vastausvaihtoehdot ovat valittavina. Vastaukset voi antaa numeroasteikkona tai jonkun muun asteikon mukaisesti. Haastattelun voi tehdä monella tavalla, puhelimitse, kasvokkain, etäyhteyden avulla tai lomakkeen avulla. Lomakehaastattelu toimii tilastollisissa määrällisissä tuloksissa. (Hyvärinen, Nikander & Ruusuvoori 2017.) Haastattelutilanteessa tulee olla luonteva ja vuorovaikutuksellinen dialogi, jossa haastattelijalla ja haastateltavalla yhdistävänä tekijänä kiinnostava aihe. (Lätti 2008, 39.)

Sähköisessä kyselylomakkeessa vastaukset ovat valmiina tilastollista analysointia varten (Frisk 2005, 63). Lomakekyselyssä kysymykset ovat muotoiltu neutraaliksi haastateltavaa koskevista asioista. Vastaajalle ei kerrota kysymysten tarkoitusta tai lisätietoa ja halutaan vastaajalta yksilöllinen vastaus, jota pidetään luotettavana. (Alasuutari 2011.) Lomakekyselyssä kysymykset voivat olla suljettuja tai avoimia kysymyksiä. Suljettu kysymys tarkoittaa vaihtoehtokysymystä, jolla saadaan helposti käsiteltävää tietoa. Kysymyksissä valitaan joku tai jotkin vaihtoehdot ja vaihtoehtojen tulee olla selkeitä sekä mieleisiä. Avoimella kysymyksellä saadaan yksityiskohtaisempaa tietoa ja erilaisia vinkkejä. Kysymykset ovat tällöin helppoja laatia, mutta työläämpiä käsitellä, kuin suljetut kysymykset. Niihin on myös vastaajalla työläämpi vastata. Vastaukset voivat antaa monipuolisempaa tietoa ja sellaista, jota ei osattu odottaa. (Frisk 2005, 64-65.) Kyselylomakkeen tulee olla ulkonäöltään siisti ja houkuttelevan näköinen. Samaa aihetta olevien kysymysten tulee olla ryhmiteltynä kokonaisuuksiksi, joihin voi sisällyttää otsikot. Kysymykset suositellaan tehtäväksi selkeiksi, jotta vastaukset on helppo käsitellä. (Frisk 2005, 64.) Kyselylomakkeen tulee olla loogisesti etenevä, pituuden tulee olla kohtuullinen, kielenkäytön tulee olla täsmällistä ja helppotajuista ja kysymysten tulee olla yksiselitteisiä. (Hyvärinen, Nikander & Ruusuvoori 2017.)

Tutkimusaineisto kerättiin Google Forms-haastattelulomakkeella sekä Google Forms-kyselylomakkeella. Haastatteluissa testiryhmää ohjeistettiin ensin ryhmäviestillä, mikä haastattelun tarkoituksena on ja minkälainen kohdeyrityksen X verkkokoulutusprojekti on. Testiryhmälle lähetettiin sähköpostiviesti, jossa kiitettiin jo etukäteen osallistumisesta tutkimuskyselyyn.

Viestissä kerrottiin, että kohdeyrityksen ammattikosmetiikkabrändit tullaan siirtämään verkkoon ja, mitä oppimisalustaa koulutuksissa käytetään. Opinnäytetyöstä kerrottiin, mikä työn aiheena on, tutkimuskysymykset ja mikä opinnäytetyön tarkoituksena on. Viestissä kerrottiin tutkittavan verkkokoulutuksen sisältö ja kokonaisuus ja pyydettiin, että testiryhmä tutkii protoversiota, johon sisältö on jo luotu. Testiryhmä oli tietoinen, kuinka kauan tutkimuslomakkeeseen vastaaminen kestää. Viestiin lisättiin verkkokoulutuksen linkki, josta pääsi tarkastelemaan tutkittavaa verkkokoulutusta sekä linkki Google Forms-haastattelulomakkeeseen. Haastattelulomake lähetettiin viidelle henkilölle, joista kolme henkilöä vastasi tutkimuslomakkeeseen.

Kysely toteutettiin Google Forms kyselylomakkeella ja testiryhmänä toimi kohdeyrityksen X markkinointitiimin ja myyntitiimin henkilökuntaa. Kyselylomake lähetettiin 7 henkilölle ja kyselyyn vastasi 2 henkilöä. Jokaiselle testiryhmäläiselle lähetettiin viestillä kyselylomakkeen linkki. Kyselylomakkeessa kerrottiin, mikä kyselyn tarkoitus ja tavoite on sekä kerrottiin opinnäytetyön aihe. Lisäksi kyselylomakkeessa oli linkki verkkokoulutuksen protoversioon. Kyselyllä varmennettiin tutkimusaineistoa ja haluttiin tietoa tutkimuskysymyksiin. Kyselystä saatu aineisto haastatteluaineiston kanssa auttavat kohdeyrityksen X verkkokoulutuksen kehittämässä.

Kyselylomakkeessa oli 13 kysymystä ja kysymyksissä oli monivalintakysymyksiä, joissa oli vaihtoehtona valita viidestä mieltymyksestä itselleen sopiva. Vaihtoehtoina oli täysin samaa mieltä, jokseenkin samaa mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, jokseenkin eri mieltä ja täysin eri mieltä. Lineraalisen asteikon kysymyksessä pystyi valitsemaan sopivin vaihtoehto 1-5 asteikosta, josta 1 oli vähän ja 5 paljon. Kysymyksiä oli myös monivalintaruudukkokysymyksiä sekä avoimeen palautteeseen palautuslaatikko. Kysely oli käyttäjäystävällinen ja selkeä.

Aineistot hävitettiin tulosten analysoinnin jälkeen. Vastaukset säilytettiin Google Forms ohjelmassa siihen saakka, kunnes tulokset saatiin analysoitua. Hävitys tapahtui tutkimuslomakkeen poistamisella. Vastauksia ei säilytetty paperisena ja vastaukset kirjattiin ainoastaan tähän opinnäytetyöhön. Haastatteluun ja kyselyyn osallistuminen oli vapaaehtoista ja eettistä ennakoarviointia ei tarvittu. Tästä huolimatta tutkimuksessa on huomioitu yleiset eettiset periaatteet.

Liitteessä 1 on esitelty haastattelulomakkeen kysymykset sekä testiryhmän vastaukset ja liitteessä 3 on kyselylomakkeen kysymykset ja vastaukset. Osasta vastauksia on sanoja muutettu tähtimerkein ***, jos vastauksessa on brändin nimi tai muuten kuvaava sana, josta brändi on tunnistettavissa. Brändiä ei haluta tässä opinnäytetyössä julkaista. Luvussa 9 esitetään tulokset.

8.3 Aineiston analysointi

Tässä opinnäytetyössä aineiston analysointina käytettiin sisällönanalyysia. Aineistosta analysoitiin ensin haastattelut ja viimeisenä kyselytutkimus ja molempien tutkimusten aineistojen tulokset yhdistettiin yhtenäiseksi tutkimustulokseksi.

Sisällönanalyysi on useasti käytetty analysointitapa laadullisissa tutkimuksissa. Sen voi toteuttaa teorialähtöisesti tai aineistolähtöisesti. Päävaiheina sisällönanalyysissä on analysointi- ja raportointivaihe. Analysointivaiheessa analysointi etenee aineistolähtöisesti ryhmitellen. Raportointivaiheessa aineistoa avataan kirjoittaen sekä visualisoiden kuvin ja kaavioin. Tutkimuksen lopuksi pohdinnassa verrataan tutkimustuloksia aikaisempiin tutkimuksiin. (Elo, Kajula, Tohmola & Kääriäinen 2022.) Vilkka (2021) huomioi tekstissään, että sisällönanalyysi onnistuu siinä vaiheessa, jos analyysissä saadut tulokset pystyvät vastaamaan tutkimusongelmaan. Eskola & Suoranta (1998) avasivat tekstissään, että teemoittelussa tutkimusaineistosta nostetaan olennaiset aiheet eli teemat. Tämän jälkeen teemoja on mahdollista vertailla aineistoon. Kun keskeiset asiat on nostettu esiin ja vertailtu tutkimusaineistoon, voi ne esittää kokoelmana. Teemoittelussa siis yhdistetään teoria ja empiirinen tutkimus toisiinsa.

Haastattelulomakkeesta ja kyselylomakkeesta saatuihin aineistoihin tutustuttiin, jonka jälkeen aineistot järjestettiin taulukoihin. Haastattelulomakkeen taulukko on liitteenä 1 ja kyselylomakkeen taulukko on liitteenä 3. Molemmat aineistot koodattiin omina kokonaisuuksinaan, jonka jälkeen koodaukset pelkistettiin ja tämän jälkeen aineistot yhdistettiin. Viimeisenä vaiheena aineistosta muodostettiin kategoriat alatasoon, ylätasoon ja päätasoon. Kategoriat muodostettiin tutkimuskysymyksien ratkaisujen mukaan. Lopuksi tutkimusaineisto avattiin tekstimuodossa. Tulokset luvussa 9 kuvataan analyysin pohjalta saadut tutkimustulokset.

Haastattelulomakkeen teemoittelussa tutkimusaineistosta erotettiin teemat toisistaan, joka selvensi aineistoa entisestään. Teemat erotettiin ensin kysymysten mukaan ja teemoittelun avulla aineistosta saatiin erotettua aiheet, jotka liittyvät hyvän verkkokurssin rakentamiseen ja ovat hyvän verkkokurssin ominaisuuksia. Teemoittelun jälkeen vastaukset pelkistettiin lyhyemmiksi ja napakammiksi vastauksiksi. Teemoittelu erotti aineiston videot, tehtävät, moduulit, tekstisisältö ja muuta teemoihin. Vastaukset pelkistettiin lyhyiksi virkkeiksi tai sanoiksi. Videoissa vastaukset pelkistettiin muutamaan virkkeeseen. Vastaukset pelkistettiin videoiden laatuun, pituuteen, sisältöön ja kehittämisideaan. Tehtävät teemoitettiin sekä vastaukset pelkistettiin tehtävätyyppeihin ja tehtävien tarkoitukseen ja tavoitteisiin. Modulien vastaukset pelkistettiin modulien järjestykseen ja käyttömukavuuteen. Tekstisisällöstä saatiin pelkistettyä yksi virke tekstisisällön helppolukuisuudesta. Muuta teeman vastaukset ovat kehitysideoita, joiden vastaukset pelkistettiin lauserakenteisiin ja tehtäväideaan.

Videot

- Laatu on hyvä
- Pituus on hyvä, jaksaa keskittyä
- Tärkeimmät asiat tuli ilmi
- Voisiko näyttää tuotteen käyttö iholle

Moduulit

- Koulutuksen moduulien järjestys on hyvä ja selkeä
- Koulutuksessa on helppo navigoida
- Video alkuun, teksti, tehtävät, inci

Teemoittelu & Pelkistäminen

Tehtävät

- Monivalintakysymykset parhaimmat
- Monivalintakysymykset heikoimmat
- Täyttötehtävät parhaimmat
- Käyttö, kenelle, aktiivit tehtävä
- Tehtävät edistävät oppimista
- Täyttötehtäviin tulee tarkistaa kirjoitusvirheen mahdollisuus
- Avoimet kysymykset olisivat hyviä: esimerkiksi "Kenelle suositteletisit tuotetta"?

Tekstisisältö

- Koulutuksen tekstisisältö on helppolukuista

Muuta:

- Kysymysten lauserakenteisiin huomiota
- Tehtäväideaa: valitse oikeat tuotteet tiettyyn ihotyyppiin tai ihon vaatimukseen

Kuva 4 Haastatteluiden teemoittelu ja pelkistäminen

Kyselylomakkeen vastaukset ensin koodattiin, jonka jälkeen vastaukset teemoiteltiin ja pelkistettiin kolmella värillä tutkimuskysymysten mukaisesti. Teemoittelu jakoi vastaukset kolmeen teemaan, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus, miten onnistunut verkkokoulutus luodaan ja kuinka oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa. Teemassa minkälainen onnistunut verkkokoulutus on, jakoi vastauksiksi videoiden, tehtävien ja tekstisisällön tärkeyden verkkokoulutuksessa. Lisäksi samaan teemaan jaettiin muun muassa koulutuksen tavoitetta ja tarkoitusta käsittelevät vastaukset. Miten onnistunut verkkokoulutus luodaan, teemaan jaettiin videoiden, tehtävien ja tekstisisältöä koskevat vastaukset. Kuinka oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa teemaan, jaettiin kysymykset verkko-oppimistavoista.

Minkälainen on onnistunut verkkokoulutus	Miten onnistunut verkkokoulutus luodaan	Kuinka oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa
Videot - täysin samaa mieltä Tehtävät - täysin samaa mieltä Tekstisisältö - Jokseenkin samaa mieltä ja jokseenkin eri mieltä	Koulutusvideoihin keskittyminen, kun: -videossa liikkuvaa kuvaa -Pidemmissä videoissa liikkuva kuva	50 % oppii lukemalla ja 50% tekemällä
Kouluttautuminen on mahdollista, milloin vain Koulutukseen käytettävä aika: 0-2 h 4-6 h	Koulutusvideoiden pituus 5-10 min	50% oikeinväärin tehtävät ja 50% monivalintatehtävät Tekstisisältö tiivistelmänä tai ranskalaisin viivoin
Koulutuksen aihe on rajattava selkeästi		
Tavoite tulee olla selkeä - täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä		
Koulutuslahja motivoi suorittamaan koulutus loppuun saakka		
Vuorovaikutus kouluttajan kanssa verkkokoulutuksen aikana - Täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä		

Kuva 5 Kyselylomakkeen koodaus ja pelkistäminen

Molempien aineistojen jälkeen teemoittelut yhdistettiin ja aineistosta muodostettiin yhteen vetona tutkimuskysymyksiin saadut ratkaisut kategorioittain alatasoon, ylätasoon ja päätasoon. Alatasossa näkyy vastausten pelkistykset ja yhteenvetona kaikki oleelliset käsitteet, jotka vastauksista nousivat. Ylätasossa pelkistetyt vastaukset ovat yhdistetty kuuteen ylätason kategoriaan. Viimeisenä vaiheena ylätason aiheet on supistettu kolmen päätason käsitteeseen, josta selviää onnistuneen verkkokoulutuksen pääpointit.

ALATASO	YLÄTASO	PÄÄTASO
<ul style="list-style-type: none"> Videoiden pituus lyhyt, jotta jaksaa keskittyä Tärkeimmät asiat videolle Videossa voisi olla liikkuvaa kuvaa 	Keskittyminen oppimiseen	Motivoiva verkkokoulutus
<ul style="list-style-type: none"> Tehtävät monipuolisia Lisää avoimia tehtäviä 	Opiskelumotivaatio	
<ul style="list-style-type: none"> Tekstisisältö selkeää Teksti jäsennehtynä ranskalaisilla viivoilla tai tiivistelmällä 	Selkeä lukumateriaali	
<ul style="list-style-type: none"> Verkkokoulutuksen voi suorittaa milloin vain 	Aikarajattomuus	Tavoitteellisuus ja joustavuus
<ul style="list-style-type: none"> Verkkokoulutuksen tavoite pitää olla selkeä 	Selkeä oppimistavoite	
<ul style="list-style-type: none"> Tehtävät kehittävät oma oppimistani Monipuolinen sisältö kehittää oppimista 	Oppimisen tukeminen	Oppijaa tukeva

Kuva 6 Sisällönanalyysi tasoittain

9 Tulokset

Tutkimuksen tulokset antoivat vastauksia tutkimuskysymyksiin ja siihen, kuinka kohdeyrityksen verkkokoulutusprojektia tulee kehittää. Tutkimus tehtiin kohdeyrityksen X toiveesta ja tutkimus laadittiin kohdeyrityksen henkilökunnalle. Henkilökunnasta muodostettiin testiryhmä ja testiryhmään valittiin henkilöt, jotka pystyivät vastaamaan haastatteluun ja kyselyyn. Testiryhmän koko oli pieni ja vastaukset saatiin vain osalta testiryhmän henkilöistä. Otannan pienyydestä huolimatta tutkimuksesta saatiin riittävät tulokset, jotka auttavat kohdeyrityksen verkkokoulutusprojektin etenemistä. Google Forms-haastattelulomake lähetettiin viidelle henkilölle, josta kolme vastasi haastatteluun. Google Forms-kyselylomake lähetettiin seitsemälle henkilölle, joista kaksi vastasivat kyselyyn. Pieni otanta selittyy aikataulullisilla haasteilla kiireisen sesonkiajan vuoksi kohdeyrityksessä. Tutkimusta ei haluttu laatia esimerkiksi kohdeyrityksen asiakkaille, vaan pitää verkkokoulutusprojekti yrityksen sisäisenä asiana.

Kohdeyrityksen verkkokoulutusprojekti on vasta alkutekijöissään ja projekti halutaan saattaa valmiimmaksi, ennen kun se esitellään julkisesti yrityksen asiakkaille.

Google Forms-haastattelulomakkeen ja Google Forms-kyselylomakkeen vastauksista teemoiteltiin aiheita, jotka liittyvät tutkimuskysymyksiin ja, jotka etenkin auttavat kohdeyritystä kehittämään verkkokoulutuksia. Haastattelussa testiryhmä tarkasteli verkkokoulutuksen protoversiota ja haastattelun vastauksista teemoiteltiin verkkokoulutuksen sisällöllisiä asioita, jotka ovat videot, tehtävät ja tekstisisältö. Lisäksi teemoiteltiin käyttömukavuuteen liittyen oppimismoduulit omaan teemaansa sekä myös kehittämisideat teemoiteltiin muuta teemaan. Kyselylomakkeen vastauksista aiheet teemoiteltiin tutkimuskysymysten mukaisesti, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus, miten onnistunut verkkokoulutus luodaan ja kuinka oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa. Teemoittelun jälkeen vastaukset pelkistettiin ja analysoitiin sisällönanalyysillä, joka nostaa tutkimuksesta esiin oleelliset seikat.

Videot teemoiteltiin haastattelun vastauksista omaksi teemaksi. Google Forms-haastattelulomakkeen vastauksien perusteella videoiden laadussa ei ollut huomioitavaa ja laatu todettiin hyväksi. Videoiden pituus määrittelee, kuinka oppija jaksaa keskittyä videoon. Protoversion videot ovat kestoltaan 00:26-6:30 minuutin mittaisia. Kahdessa vastauksessa toistettiin, että videot ovat sopivan mittaisia, jolloin videoita jaksoi seurata. Yksi vastaajista toivoi verkkokoulutukseen useampia lyhyitä videoita kuin yhtä pitkää. Kehitysehdotuksena videon kanssa tulisi olla teksti videon sisällöstä, joka kertaisi juuri kuunneltua. Videoiden sisältöön yhdessä palautteessa kaivattiin erilaista seurattavaa, esimerkiksi tuotteen painelua iholle tai enemmän vinkkejä tuotteen käyttämiseen. Kyselylomakkeessa videot sijoitettiin, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus teemaan sekä miten onnistunut verkkokoulutus luodaan. Kyselylomakkeessa kysyttiin monivalintakysymyksessä, kuinka tärkeänä pidät, että verkkokoulutuksessa on videoita, tekstisisältöä ja tehtäviä. Videoiden tärkeyteen vastaajat vastasivat täysin samaa mieltä. Vastaukset sijoittuivat, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus teeman alle ja videoita pidetään olennaisena osana onnistuneessa verkkokoulutuksessa. Kyselylomakkeen avoimeen palautelaatikkoon pyydettiin kertomaan omin sanoin, minkälaisiin koulutusvideoihin jaksaa keskittyä. Molemmat vastaajista jaksaisivat keskittyä 5-10 minuutin mittaisiin koulutusvideoihin. Samaisessa kysymyksessä kysyttiin, tulisiko videossa olla liikkuvaa kuvaa vai jaksatko keskittyä videoon, jossa näkyy vain kouluttajan kasvot ja koulutusesitys. Suorat lainaukset vastauksista:

Riippuu sisällöstä. Varmasti kaikista kiinnostavinta sisältöä on liikkuva kuva, ja muukin kuin pelkkä yksivuotinen puhe.

Varmasti olisi hyvä että olisi paljon erilaista sisältöä, sekä kouluttajan kasvot ja esitys, videoita väliin ja miksi ei lyhyitä tehtäviä myös jos semmonen on mahdollista. Jos on 3 tuntia pelkästään esitystä niin luultavasti siihen ei jaksaa oikein kukaan keskittyä loppuun asti.

Vastaukset kysymykseen, minkälaisiin koulutusvideoihin jaksat keskittyä, sijoittuivat, miten onnistunut verkkokoulutus luodaan teemaan. Lisäksi samaan teemaan sijoittuivat avoimen kysymyksen vastaukset, kysymyksessä, tulisiko videossa olla liikkuvaa kuvaa vai jaksatko keskittyä videoon, jossa näkyy vain kouluttajan kasvot ja koulutusesitys.

Haastattelun vastauksista teemoiteltiin tehtävät omaksi teemaksi. Haastattelulomakkeella testiryhmältä kysyttiin tehtävistä, minkälaiset tehtävät edistävät oppimista. Yhden palautteen mukaan monivalintakysymykset ovat parhaimpia tehtäviä. Testaaja vertasi palautetta todennäköisesti täydennettävään tehtävään, koska vastasi näin:

Monivalintakysymykset ovat siinä mielessä parempia, jos kirjoittaa sanan väärässä muodossa/kirjoitusvirhe se antaa ilmeisesti virheellisen vastauksen.

Toisessa palautteessa kommentoitiin, että oppimisen kannalta tärkeimpiä tehtäviä tuotekoulutuksissa on käyttö, kenelle ja aktiivit liittyvät kysymykset. Kolmannessa ja neljännessä palautteessa suositettiin täydennystehtäviä, jotka edistävät oppimista parhaiten ja monivalintakysymykset edistävät oppimista heikoiten. Testiryhmän mielestä verkkokoulutuksen tehtävät ovat oppimista edistäviä ja motivoivia, mutta tehtäviä voisi vielä kehittää entisestään. Yhdessä palautteessa kehitysehdotuksena on avoimia kysymyksiä kysymyksellä, kenelle suositteletisit tuotetta. Toisessa palautteessa kehoitettiin lisäämään avoimia tehtäviä, johon voi itse kirjoittaa vastauksen. Kolmannessa palautteessa on ehdotuksena kehittää tehtävä, jossa tulee valita sopivimmat tuotteet tiettyyn ihon tarpeeseen. Kyselylomakkeella kysyttäessä, kuinka tärkeänä pidät, että verkkokoulutuksessa on tehtäviä, toinen vastaajista vastasi jokseenkin samaa mieltä ja toinen jokseenkin eri mieltä. Kysymyksen vastaukset sijoitettiin, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus teemaan. Tehtävämuodoista kyselylomakkeen vastaajista vastasivat toinen vastasi, että monivalintatehtävät ovat mieluisempia ja toiselle vastaajalle oikein vääriin tehtävät. Vastaukset sijoitettiin, kuinka oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa teemaan.

Kyselylomakkeen vastauksista kävi ilmi, että oppimista edistävä tekstisisältö verkkokoulutuksessa on tiivistelmät tai ranskalaisin viivoin jäsenelty teksti. Vastaukset sijoitettiin, kuinka oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa teemaan. Haastattelulomakkeen vastauksista tekstisisältö teemoitettiin omaksi teemaksi. Protoversion tekstisisältö testiryhmän mielestä on helppolukuista, mutta moduulien tekstisisällön järjestykseen voisi heidän mielestään tehdä muutoksia. Yksi palautteista oli lisätä tuotemoduuliin ensin videon, sitten tekstin, jonka jälkeen kysymykset eli oletettavasti tehtävät ja viimeisenä inci-listan. Kyselylomakkeen kysymys, kuinka tärkeänä pidät, että verkkokoulutuksessa on tekstisisältöä, antoi ilmi vastaajista, että tekstisisältö on tärkeää, koska molemmat vastasivat kysymykseen täysin samaa mieltä. Vastaukset sijoitettiin, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus teemaan. Kuinka oppiminen

varmistetaan verkkokoulutuksessa teemaan, sijoitettiin kysymyksen, opitko parhaiten lukemalla, kuuntelemalla vai tekemällä vastaukset. Kyselylomakkeen vastaajista toinen oppii parhaiten lukemalla ja toinen vastaajista tekemällä.

Kyselylomakkeen vastaajat vastasivat lineaarisella asteikolla, kuinka tärkeänä pidät, että saat kouluttautua sinulle sopivana aikana. 1 oli vähän ja 5 paljon. Molemmat vastaajista vastasivat numeron 5, eli paljon. Vastaukset sijoitettiin, minkälainen on onnistunut verkkokoulutuksen teemaan. Lisäksi kyselylomakkeella kysyttiin Koulutukseen käytettävästä ajasta. Kysymyksenä oli, kuinka monta tuntia yhden päivän aikana koulutuksen suorittamiseen saa mielestäsi mennä aikaa. Toinen vastaajista voisi käyttää aikaa koulutukseen päivästä 0-2 h ja toinen taas 4-6 h. Vastaukset sijoitettiin, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus. Lisäkysymyksenä kyselylomakkeella oli, kuinka tärkeää sinulle on, että voit kysyä kouluttajalta kysymyksiä koulutuksen aikana verkkokoulutuksen oppimisalustalla. Toinen vastaaja vastasi täysin samaa mieltä ja toinen jokseenkin samaa mieltä. Vastaukset sijoitettiin teemaan, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus. Protoversiossa ei hyödynnetty keskustelumahdollisuutta kouluttajan kanssa, mutta tämä työkalu on tarkoitus kohdeyrityksen lisätä verkkokoulutukseen.

Haastattelussa moduulit teemoitettiin omaksi teemaksi. Haastattelulomakkeen vastausten perusteella perustuotekoulutuksen aihemoduulit ovat hyvässä järjestyksessä, eikä testiryhmä lisäisi muita aihemoduuleita tai tekisi muutoksia niihin. Heidän mielestään koulutuksessa on helppo edetä moduulista toiseen. Kyselylomakkeen vastaukset kysymyksiin, kuinka tärkeänä pidät, että verkkokoulutuksen aihe on rajattu selkeästi ja kuinka tärkeänä pidät, että verkkokoulutuksen tavoite on määritelty etukäteen vastaukset, sijoitettiin, minkälainen on onnistunut verkkokoulutus teemaan. Kyselylomakkeen vastaajat olivat täysin sitä mieltä, että verkkokoulutuksen aihe tulee rajata selkeästi, kun taas verkkokoulutuksen tavoitteen määrittelyssä toinen oli täysin samaa mieltä ja toinen jokseenkin samaa mieltä. Molempia vastaajia motivoi suorittamaan verkkokoulutus loppuun, jos suorituksesta saisi koulutuslahjan.

Haastattelulomakkeella pyydettiin avoin palaute protoversiosta. Avoimen palautteen kehitys-ideat sijoitettiin muuta teemaan. Suorat lainaukset haastattelulomakkeen avoimesta palautteesta:

Kysymysten lauserakenteisiin kiinnittäisin huomiota, että kysymys on selkeä vastaajalle. Esimerkkinä: Minkälaisiin ihon tarpeisiin Herukka Puhdistusemulsio on tarkoitettu? Tarkoitetaanko minkälaiselle iholle vai tuotteen käyttötarkoituks? (Voi olla käyttäjäkohtainen asia, että ymmärtääkö :D)

Kirjoitettavat tehtäväkentät: Vaikuttaako sanamuoto / kirjoitusvirhe. Esimerkiksi "Vaikuttavia aktiiveja ovat mustaherukka _____" Vastasin "Uutetta" jolloin vastaus merkitty virheelliseksi.

Pystyykö alustalla käyttämään värejä? Tekstipalkkien harmaan taustaväriin jos saisi esimerkiksi Herukassa hennon violetiksi, voisi olla piristävää lisää :) Pieniä

juttuja! Monipuolinen sisältö on hyvä. Tekstiä, videoita sekä oppimista vahvistavia tehtäviä välissä. :)

Palautteiden perusteella testiryhmässä kaivataan selkeyttä tehtävien lauserakenteisiin, jotta tehtävän kysymys on selkeä vastaajalle. Esimerkkinä käytettiin sarjan puhdistusemulsiota, kun tehtävässä kysyttiin, minkälaisiin ihon tarpeisiin tuote on tarkoitettu. Vastaja hämmästeli, tarkoitetaanko kysymyksellä, minkälaiselle iholle tuote on tarkoitettu, vai mikä on tuotteen käyttötarkoitus. Täydennyskysymyksistä heräsi kysymys, voiko ohjelma osoittaa vastauksen vääräksi kirjoitusvirheen tai sanamuodon vuoksi. Avoimessa palautteessa kaivattiin lisää brändinmukaisia värejä. Testiryhmä piti sisältöä monipuolisena.

Yhteenvedona tutkimustulokset analysoitiin sisällönanalyysilla, joka kokoaa tutkimuksesta yhteen oleellimmat seikat. Sisällönanalyysissa teemojen pelkistetyt vastaukset jaettiin alatasoon. Alatasossa pelkistetyt vastaukset jaettiin videoihin, tehtäviin, tekstisisältöön, verkkokoulutuksen suorittamiseen, tavoitteen selkeyteen ja oppimista kehittäviin seikkoihin. Videoissa nousi päällimmäisenä esiin, että videoista toivottiin keskittymisen kannalta lyhyitä, joissa huomioidaan tärkeimmät asiat. Kehitysideana nousi esiin videoista liikkuvan kuvan tarve. Tehtävät nousivat myös alatasoon ja protoversiossa testiryhmä piti tehtäviä monipuolisena, mutta kehitysideana nousi esiin tarve avoimista tehtävistä. Tekstisisältö verkkokoulutuksen oleellisena osana otettiin myös alatasoon ja vastauksista nousi tekstisisällön selkeys ja tekstin koostaminen tiivistelmään tai ranskalaisin viivoin jäsenneltyyn sisältöön. Alatasoon nostettiin myös tutkimuksen kannalta tärkeinä huomioina, verkkokoulutuksen suorittaminen milloin vain ja tavoitteen määrittelyn selkeys. Lisäksi oppimista kehittävinä vastauksina alatasoon nousi esiin tehtävien tapa kehittää oppimista sekä ylipäätään verkkokoulutuksen monipuolinen sisältö.

Alatason vastaukset analysoitiin käsitteiksi ylätasoon. Ylätasossa vastaukset videoista analysoitiin käsitteeksi keskittyminen oppimiseen, tehtävien vastaukset analysoitiin opiskelumotivaatio käsitteeksi ja tekstisisällön vastaukset analysoitiin käsitteeksi selkeä lukumateriaali. Verkkokoulutuksen suorittaminen milloin vain alatason vastaus analysoitiin ylätasoon käsitteeksi aikarajattomuus, tavoitteen selkeydestä analysoitiin käsite selkeä oppimistavoite ja oppimista kehittäviä seikoista analysoitiin käsite oppimisen tukeminen. Ylätasoon merkittävien käsitteiden jälkeen aineisto analysoitiin kolmen päätason käsitteeseen. Käsitteet, keskittyminen oppimiseen, opiskelumotivaatio ja selkeä lukumateriaali yhdistettiin motivoivaan verkkokoulutukseen. Aikarajattomuus ja selkeä oppimistavoite yhdistettiin päätasoon tavoitteellisuus ja joustavuus käsitteeksi. Viimeisenä ylätasoon seikka oppimisen tukeminen on omana päätason käsitteenä, oppijaa tukeva. Tutkimustulosten analysoinnin yhteenvedona päätason motivoiva verkkokoulutus antaa ratkaisun tutkimuskysymystä, kuinka onnistunut verkkokoulutus luodaan. Tavoitteellisuus ja joustavuus antaa ratkaisun tutkimuskysymyksestä, millainen on onnistunut verkkokoulutus ja oppijaa tukeva päätaso antaa ratkaisun oppijan oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa.

10 Johtopäätökset

Opinnäytetyöllä saatiin vastaukset tutkimuskysymyksiin, minkälainen on onnistunut verkko-koulutus, miten onnistunut verkkokoulutus luodaan ja kuinka oppijan oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa. Vastaukset saatiin kohdeyrityksen X henkilökunnalle järjestetyllä Google Forms-haastattelulomakkeella järjestetyllä haastattelulla ja Google Forms-kyselylomakkeella järjestetyllä kyselyllä. Haastatteluista ja kyselyistä saaduista vastauksista saatiin tutkimustulokset, joita verrataan opinnäytetyön tietoperustan tutkimuksiin. Näiden yhdistäminen antoi kohdeyritykselle tietopohjan verkkokoulutusprojektin edistämiseksi. Tietopohja on erittäin hyödyllinen kohdeyritys X verkkokoulutusprojektille. Verkkokoulutusprojekti etenee kohdeyrityksessä tutkimuksen jälkeen ja protoversiota voidaan pienen korjauksen jälkeen hyödyntää verkkokoulutuksen kehittämisessä.

Tutkimustuloksista kävi ilmi, että onnistuneessa verkkokoulutuksessa on oltava monipuolista sisältöä. Sisältö muodostuu laadukkaista videoista, tehtävistä ja teksti sisällöstä. Onnistunut verkkokoulutus on muun muassa motivoiva, innostava, inspiroiva, selkeä ja johdonmukainen. Frisk (2005, 75) painotti, että tehtävät kehittävät oppimista ja kokoavat yhteen tiedon, jonka opiskelija on opiskelussa oppinut. Tutkimustuloksista kävi ilmi, että vastaajat pitivät tehtäviä tärkeinä elementteinä verkkokoulutuksessa. Tehtävämuotojen mielekkyys vaihtelivat ja vastaajat pitivät sekä monivalintatehtävistä, täydennystehtävistä, avoimista tehtävistä, oikein-väärin tehtävistä. Tehtävämuodoilla ei siis ole suurta merkitystä, minkälaisia tehtäviä verkkokoulutuksessa käytetään eniten. Tehtävä on helpoin valita aiheen ja kysymyksen mukaan. Haastattelun vastauksista saatiin tehtävä ehdotukseksi tehtävä, jossa tulee valita sopivat tuotteet tiettyyn ihon tarpeeseen. Ehdotus on hyvä ja soveltuu tuotekoulutukseen erittäin hyvin.

Suominen & Hakanurmi (2013) teoksessaan painottivat, että tekstin koostaminen verkkokurssiin on tehtävä oppijalle kiinnostavaksi ja hänelle hyödylliseksi. Hyödyllistä tekstisisältöä mietittäessä ja tekstin sanoman kiteyttämisessä, on pohdittava kysymyksiä: Mikä koulutettavassa asiassa on tärkeintä oppijalle, minkälainen kokonaisuus on hyödyllisintä oppijalle ja minkälaisen ymmärryksen oppija tekstistä saa. Kuten tutkimustuloksista saatiin vastauksiksi, niin tärkeimmät asiat tekstistä saadaan poimittua esiin tiivistelmillä ja ranskalaisin viivoin jäseneltynä. Protoversiossa vastaajien mukaan tekstisisältö on helppolukuista.

Videoista saatiin tutkimuksesta tuloksiksi, että lyhyet videot ovat keskittymisen kannalta parhaimpia. Haastattelun mukaan vastaajat toivoivat enemmän lyhyitä videoita, kuin yhtä pitkää videota. Ruokosen (2016) mukaan nuorten keskittymiskyky on heikentynyt ja lyhentynyt noin minuutin mittaisen videon mittaiseksi. Protoversiossa videot ovat maksimissaan 6:30 minuutin mittaisia.

Kuten Keränen & Penttinen (2007) painottavat, verkkokurssi on oppimisympäristöön rakennettu kurssi, jolle on määritelty laajuus sekä kuinka kurssin suoritus arvioidaan. Kurssin kokonaisuus muodostuu verkko-oppimismateriaalista, tehtävistä sekä vuorovaikutuksesta opettajan ja opiskelijoiden välillä. Vuorovaikutusta kehitetään kohdeyrityksen verkkokoulutuksiin chat ominaisuuden avulla, joka esiteltiin luvussa 7.3. Keränen & Penttinen (2007) painottivat myös verkkokoulutuksen sisällön tärkeyttä. Kurssin kokonaisuus muodostuu verkko-oppimismateriaalista, tehtävistä sekä vuorovaikutuksesta opettajan ja opiskelijoiden välillä. Tämän opin- näytetyön tutkittavassa verkkokoulutuksesta löytyy teoreettisessa tietopohjassa esiteltyjä asi- oita tai ainakin seikat, jotka huomioidaan verkkokoulutuksen kehittämisen vaiheessa.

Kohdeyritykselle X tehdyssä verkkokoulutuksen protoversiossa verkkokoulutuksen luominen on tehty tarvekartoituksen, käsikirjoituksen ja suunnitelman jälkeen. Kuten luvussa 7.2 kerrot- tiin, että verkkokoulutuksen suunnittelussa hahmoteltiin koulutusten kokonaisuus, joka halu- taan verkkoon luoda, minkälaisella aikataululla ja minkälaisia verkkoalustoja käyttäen. Kehit- tämisprojektista tehtiin käsikirjoitus kuvin ja ajatuskartan malliseksi. Suominen & Hakanurmi (2013) painottivatkin, että idean kehittäminen ja strategiset valinnat on huomioitava ennen lopullista toteutusta. Idean kehittäminen tarkoittaa suunnittelua, minkälaiset ratkaisut koulu- tuksen rakentamisesta sopivat verkkoon. Strategiset valinnat pitävät sisällään oppimisen ta- voitteen ja tietosisällön kokonaisuuden hahmottamisen. Tuottamisprosessi on kolmas ja vii- meinen vaihe ennen toteutusta. Siinä mietitään, kuinka verkkokurssin kokonaisuus saadaan ratkaistua, minkälaista tekstiä kirjoitetaan, minkälaisia kuvia ja animaatioita hyödynnetään, minkälaisia videoita kurssi pitää sisällään ja kuinka keskustelut huomioidaan.

Oppiminen on jatkuva prosessi, joka tulisi olla automaatio jokaisessa työssä. Kuten Ojala ja Meklin (2021) painottivat Ketterä Oppiminen kirjassa oppimisen tärkeyttä yrityksen menesty- misen kannalta. Sama pätee yksinyrittäjiin sekä työntekijöihin. Yritys kehittää toimintaansa ja uusia innovaatioita, kun opitaan uutta ja ammattitaito vahvistuu. Kohdeyrityksen koulutus- toiminnassa mahdollistetaan uuden oppimista. Koulutettavat inspiroituvat ja vahvistavat omaa osaamistaan, jolla heitä sitoutetaan entisestään kohdeyritykseen.

Verkossa oppiminen ja oppiminen ylipäätään vaatii aivojen hyvää kuntoa ja tiedon liikkumista vaivattomasti hermosolujen välillä, kuten Ojala ja Meklin (2021) kirjassaan kertoivat. Aivojen hyvää kuntoa voi vahvistaa muun muassa levolla, liikunnalla ja riittävällä unella. Tätä olisi hyödyllistä painottaa kehittämisprojektissa ja verkkomateriaalin koostamisessa. Sitä parem- paa oppiminen on, mitä paremmin oppija uuden tiedon oivaltaa. Motivoivakin oppimismateri- aali voi olla oppijaa kuormittavaa, jos valmiudet oppimiselle eivät ole suotuisat.

Flipped Classroom opetusmetodia voidaan hyödyntää ammattilaisten kouluttamisessa kohde- yritys X koulustoitinnassa. Koulutettavat seuraavat koulutusvideoita ennen lähipäivän kou- lutusta, jotta lähipäivän koulutus antaa koulutettaville mahdollisimman paljon ja lähipäivässä

syvennetään jo opittua tietoa. Asiat, jotka onnistuvat verkkokoulutuksina, tulee näin saattaa verkkoon. Lähipäivän koulutuksissa koulutettavat on saatava innostumaan ja heille on saatettava koulutettava asia tehokkaasti ja taloudellisesti. Verkkokouluttaminen on taloudellista kohdeyritykselle.

Tutkittavassa verkkokoulutuksessa oppijan oppiminen varmistetaan verkkokoulutuksessa ottaen huomioon erilaiset oppimistyyli ja oppijatyytit. Tutkimustulosten perusteella testiryhmän mielestä tehtävät edistävät oppimista paljon tai edes jonkin verran. Verkkokoulutuksen protoversiosta löytyi oppimista edistäviä tehtäviä. Tuloksista käy ilmi, että videot tukivat keskittymistä, mutta videoissa tulee olla toimintaa ja liikkuvaa kuvaa, jolloin videon seuraaminen on käyttäjäystävällisempää.

11 Pohdinta

Opinnäytetyön aihe oli tämän työn tekijälle työelämää edistävä projekti. Aiheen valintaan vaikutti vahvasti tekijän mielenkiinto tutkittavaa asiaa kohtaan sekä apu, jonka tutkimuksesta sai työelämää varten. Aiheen rajaus oli haastavaa sen laajuuden vuoksi, mutta tutkimuskysymykset kiinnostivat erityisesti, jolloin rajaus oli luonnollinen valinta. Opinnäytetyön prosessi alkoi kohdeyrityksen tarpeesta kehittää verkkokoulutuksia, jonka jälkeen lähdettiin tutkimaan mahdollisuuksia verkkokoulutuksen rakentamiselle. Kohdeyrityksen käyttämään Vuolearning oppimisympäristöön tutustuttiin yhdessä henkilökunnan ja Vuolearning teknisen tuen kanssa.

Tutkimuskysymyksiin löydettiin vastauksia tietoperustan tutkimuksista, joten aiheen rajaus pysyi hallittuna sen laajuudesta huolimatta. Kehittämiprojektin luomisen jälkeen kohdeyritys X:n henkilökunnalle tehtiin haastattelu haastattelulomakkeella, josta sain aineistoa ja palautetta verkkokoulutuksen protoversiosta. Tämän lisäksi tutkimuksen tueksi toteutettiin kysely kohdeyrityksen X henkilökunnalle, jonka aineistosta sai lisää tutkimustuloksia ja aineistoa tutkimuskysymyksiin. Yhdessä haastattelut ja kyselyt sekä niiden vertailu tietoperustan tutkimuksiin antoivat opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin vastaukset.

Opinnäytetyön tiedon keruu on saatu luotettavista lähteistä ja mukana olleet henkilöt ovat kohdeyritys X henkilökuntaa, jotka tietävät prosessista ja ovat olleet testiryhmässä testaamassa tutkimuksen protoversiota. Opinnäytetyön tekijä on työstänyt prosessia itsenäisesti eteenpäin ja saanut opinnäytetyön ohjaajalta tarvittaessa apua prosessin etenemisen eri vaiheissa. Tutkimustulokset vastaavat todellisuutta ja ovat oikeita käytäntöön soveltuvia. Tutkimusmenetelmänä hyödynnettiin laadullista tutkimusmenetelmää ja analysoinnissa laadullisen analyysin sisällönanalyysiä. Tutkimusmenetelmä ja analysointi sopivat opinnäytetyön luonteeseen ja laajuuteen.

Opinnäytetyön eettisyys on huomioitu prosessin alusta saakka. Opinnäytetyön tekijä on selvittänyt esteellisyyden ja perehtyi opinnäytetyön aiheeseen jo ennen prosessin aloitusta sekä tietoperustan kirjoituksen aikana. Tutkimuseettisiin ohjeistuksiin opinnäytetyön tekijä perehtyi tutkimus- ja kehittämistyön etiikka kurssilla ja samalla tekijä tutustui henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojan periaatteisiin. Tutkimusryhmän henkilötietoja ei paljasteta, eikä testiryhmän vastauksista paljastu mitään yksityiskohtaista tietoa vastaajasta. Tutkimuslupaa ei opinnäytetyön tekijä tarvinnut, eikä sopimuksia tarvinnut solmia edes kohdeyrityksen kanssa. Opinnäytetyössä ei haluttu paljastaa kohdeyrityksen tunnistettavia tietoja.

Kohdeyritys X:n verkkokoulutuksissa kehitetään seuraavaksi videoiden laadukkuutta ja inspiroivaa otetta. Videoista on mahdollisuus saada erilaista tekniikkaa ja ympäristön olosuhteita käyttäen visuaalisempia ja motivoivimpia. Videoissa näkyvä puhuva pää ei pidemmän päälle ole kovin inspiroivaa ja saattaa kyllästyttää oppijaa. Jos videoihin saadaan elokuvamaisia olosuhteita, rekvisiittaa ja erilaisissa ympäristöissä kuvaamista, on videoita mukavampi seurata. Tähän verkkokoulutuksissa halutaan panostaa enemmän. Videot ovat entistä enemmän tulevaisuuden koulutus- ja opetusmuotoja, jonka todistaa Z-sukupolvi. Videoita seurataan päivittäin ja liikkuva kuva kouruttaa pysähtymään ja kuuntelemaan.

Tärkeänä huomiona verkkomateriaalin koostamisessa ja ylipäättään verkkokoulutuksissa on varmistaa tekniikan osaaminen kaikilla koulutettavilla. Digitaalisuus on osana jokaisen elämää, mutta erilaisten sovellusten ja digitaalisten alustojen käyttäminen työssä ei ole kaikille tuttua. Ohjeet tulee olla selkeät ja koulutettavilla tulee olla apua tarjolla aina tarvittaessa myös tekniikan käyttämisessä sekä verkko-oppimisalustan hallinnassa. Testiryhmässä esiin nousseet epäkohdat ja korjausehdotukset tehdään vielä protoversioon, ennen sen käyttöönottoa ja kopioimista muihinkin moduuleihin.

Kohdeyrityksessä X jatketaan verkkokoulutusprojektia vuoden 2023 aikana ja tavoitteena on saada verkkokoulutusprojekti vuoden loppuun saakka valmiiksi. Opinnäytetyö on antanut kohdeyritykselle laajan tietoperustan projektin onnistumisen varmistamiseksi. Kohdeyrityksen henkilökunnalle tehdyn tutkimuksen perusteella verkkokoulutuksen protoversio on käyttökelpoinen malli verkkokoulutusprojektin kehittämiseksi pienten muutosten jälkeen. Tämän opinnäytetyön antamat tutkimustulokset antavat hyvän peruspilarin koulutusten kehittämiseksi, mutta aiheeseen mahtuu vielä enemmän uusia inspiroivia tapoja toteuttaa verkkokoulutuksia.

Lähteet

Painetut

Frisk, T. 2005. Kouultuksen arviointi, kouluttajan ja henkilöstön kehittäjän työssä. Hyvinkää: Suomen Printman Oy.

Ilmarinen, V. & Koskela, K. 2015. Digitalisaatio: Yritysjohdon käsikirja. Helsinki: Talentum.

Keränen, V. & Penttinen, J. 2007. Verkko-oppimateriaalin tuottajan opas. Jyväskylä: WSOYpro/Docendo-tuotteet.

Kokkinen, A., Rantanen-Väntsi, L. & Tuomola, A. 2008. Aikuisen oppijan kirja. Helsinki. Kirjapaja.

Lätti, M. 2008. Ohjaus osana opettajan työtä. Perusopetuksen aineopettajien käsityksiä ohjauksesta. Tampere: Juvenes Print.

Marstio, T. 2020. Verkko-opinnon muotoilu käsikirja. Laurea-ammattikorkeakoulu.

Ruokonen, M. 2016. Bisnestä bisnestä!: digitaalisen liiketoiminnan käsikirja. Jyväskylä: Docendo.

Savolainen, H., Vilkkö, R. & Vähäkylä, L. 2017. Oppimisen tulevaisuus. Gaudeamus Oy.

Tossavainen, T. & Löytönen, M. 2018. Sähköistyvä koulu, Oppiminen ja oppimateriaalit muuttuvassa tietoympäristössä. Edita Prima Oy.

Sähköiset

Aarnio, H. & Enqvist, J. 2016. Verkko-opettaja. <https://journal.fi/akakk/article/view/84877/43922>. Viitattu 14.4.2023

Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere: Vastapaino. Viitattu 12.5.2023. <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789517685030>.

Bawden, J. 2002. Information and digital literacies: a review of concepts. Viitattu 27.11.2022. <file:///C:/Users/Suvi/Downloads/informationanddigitalliteracies.pdf>.

Borges Tiago, M. & Verissimo, J. 2014. Digital marketing and social media: Why bother?. Viitattu 5.10.2022. <https://www-sciencedirect-com.nelli.laurea.fi/science/article/pii/S0007681314000949?via%3Dihub>.

Elo, S., Kajula, O., Tohmola, A. & Kääriäinen, M. 2022. Laadullisen sisällönanalyysin vaiheet ja eteneminen. Viitattu 17.5.2023. <https://journal.fi/hoitotiede/article/view/128987>.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino. Viitattu 12.5.2023. <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789517685047>.

Hakanurmi, S. & Suominen, R. 2013. <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789525901672>. Viitattu 9.4.2023.

Hintikka, K. 2009. Sosiaalinen media aktivoivan oppimisen välineenä- hanke. Jyväskylän yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos / Kansalaisyhteiskunnan asiantuntijuuden maisterohjelma ja sosiologian oppiaine. Viitattu 22.4.2023.

Hyvärinen, M., Nikander, P. & Ruusuvuori, J. 2017. Tutkimushaastattelun käsikirja. Vastapaino: Tampere. Viitattu 12.5.2023. <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789517686112>.

Ilmarinen, V. & Koskela, K. 2015. Digitalisaatio: yritysjohton käsikirja. [https://bisneskirjasto-almatalent-fi.nelli.laurea.fi/teos/IACBGXCTEB#/kohta:4\(\(20\)Digitalisaa-tion\(\(20\)kolme\(\(20\)murrosta\(:4.1\(\(20\)Asiakask\(\(e4\)ytt\(\(e4\)ytymisen\(\(20\)murros\(:ltsepal-velu\(\(20\)on\(\(20\)usein\(\(20\)parasta\(\(20\)palvelua/piste:tRp](https://bisneskirjasto-almatalent-fi.nelli.laurea.fi/teos/IACBGXCTEB#/kohta:4((20)Digitalisaa-tion((20)kolme((20)murrosta(:4.1((20)Asiakask((e4)ytt((e4)ytymisen((20)murros(:ltsepal-velu((20)on((20)usein((20)parasta((20)palvelua/piste:tRp). Viitattu 22.4.2023.

Juuti., P. & Puusa, A. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789523456167>. Viitattu 4.5.2023.

Juhlia, K. Koodaaminen. Viitattu 12.5.2023. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelma-opetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/koodaaminen/>.

Kallonen, T. & Kuhmonen, A. 2021. Jatkuva oppiminen: Työelämän tärkein taito. [https://kauppakamaritieto-fi.nelli.laurea.fi/ammattikirjasto/teos/jatkuva-oppiminen-2021#kohta:4\(\(20\)Osaaminen\(\(20\)on\(\(20\)valintoja\(\(20\)ja\(\(20\)hyvinvointia\(:4.1\(\(20\)Motivaa-tio\(\(20\)vauhdittaa\(\(20\)osaamista\(\(20\)](https://kauppakamaritieto-fi.nelli.laurea.fi/ammattikirjasto/teos/jatkuva-oppiminen-2021#kohta:4((20)Osaaminen((20)on((20)valintoja((20)ja((20)hyvinvointia(:4.1((20)Motivaa-tio((20)vauhdittaa((20)osaamista((20)). Viitattu 9.4.2022.

Kaski, T. 2017. Sales School- myyntiosaamisella kilpailuetua ja arvoa asiakkaalle. Viitattu 5.10.2022. <https://esignals.fi/kategoria/myynti/sales-school-myyntiosaamisella-kilpailuetua-ja-arvoa-asiakkaalle/#dfd9d3f8>.

Kear, K., 2011, Online and Social Networking Communities: A Best Practice Guide for Educators. Viitattu 17.1.2023. <https://ebookcentral.proquest.com/lib/laurea/reader.action?docID=667834>.

Koponen, M., Sydänmaanlakka, A. & Löfström, E. 2021. Verkko-oppimisympäristöjen kehittäminen tekoälyn avulla: Tulevaisuusvisio matematiikan opetuksen täydennyskoulutuksesta. Viitattu 20.10.2022.

Lallimo, J. & Veermans, M. 2005. Yhteisöllisen verkko-oppimisen rakenteita. Helsingin yliopiston Avoin yliopisto. Viitattu 20.11.2022. <http://www.avoin.helsinki.fi/esittely/yhteisollisen-verkkooppimisen.pdf>.

Löfström, E., Kanerva, K., Tuuttila, L., Lehtinen, A. & Nevgi, A. Laadukkaasti verkossa verkko-opetuksen käsikirja yliopisto-opettajalle. Helsinki: Yliopistopaino. Viitattu 1.11.2022. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/23899/hallinnon_julkaisu_71_2010.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Mertala, P. 2021. Kasvatus & Aika. Koulutuksen digitaalinen datafik(s)aatio. Viitattu 3.10.2022. <https://journal.fi/kasvatusjaaika/article/view/100161/62696>.

Mäntysaari, A., Törn-Laapio, A. & Siltanen, H. 2019. Yhteiskehittämisestä kilpailuetua matkailu- ja ravitsemisalalle. Viitattu 12.5.2023. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/261520/JAMKJULKAISUJA2702019_web.pdf?sequence=2&isAllowed=y.

Määttänen, E. 2013. Viitattu 25.3.2023. Teoriasta käytäntöön-ratkaisukeskeisiä työkaluja myöntäisempään elämään. https://www.google.fi/books/edition/Teoriasta_käytäntöön_ratkaisukeskeis/TVFFHgqWi3IC?hl=fi&gbpv=1.

Nissilä, N. & Koskela, M. 2020. Termien käsittely opinnäytetyön prosessissa. Vaasan Yliopisto. Viitattu 3.10.2022. https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/11443/Osuva_Nissila_Koskela_2020.pdf?sequence=2&isAllowed=y.

Otala, L. & Meklin, S. 2021. Ketterä Oppiminen 2 - Strategiasta käytäntöön. Meedia Zone OÜ. Viitattu 12.3.2023. [https://kauppakamaritieto-fi.nelli.laurea.fi/ammattikirjasto/teos/kettera-oppiminen-2-2021#kohta:Kettera\(\(e4\)\)\(\(20\)\)oppiminen\(\(20\)\)2\(\(20\)\)-\(\(20\)\)strategiasta\(\(20\)\)k\(\(e4\)\)yt\(\(e4\)\)nt\(\(f6\)\)\(\(f6\)\)n](https://kauppakamaritieto-fi.nelli.laurea.fi/ammattikirjasto/teos/kettera-oppiminen-2-2021#kohta:Kettera((e4))((20))oppiminen((20))2((20))-((20))strategiasta((20))k((e4))yt((e4))nt((f6))((f6))n).

Ruuska, H., Löytönen, M. & Rutanen, A., 2015. Laatua!: oppimateriaalit muuttuvassa tietoympäristössä. https://www.suomentietokirjailijat.fi/media/laatua_oppimateriaalit_2015_korjattu_web.pdf.

Ruokonen, M. 2016. Bisnestä bisnestä!: digitaalisen liiketoiminnan käsikirja. Jyväskylä: Docendo.

Salovaara, H. 2004. Oppimisen teoriasta tukea tieto- ja viestintätekniiikan pedagogiseen käyttöön. Viitattu 22.4.2023. http://tievie oulu.fi/verkkopedagogiikka/luku_6/tutkiva_oppiminen.htm.

Sutinen, A. & Karjalainen A. 2014. Ammatillinen pedagogiikka ja ammatillinen kasvu: Kohti pragmatistis- transaktivistista ammatillista pedagogiikkaa. Viitattu 18.4.2023. <https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/94107/52785>

Suvanto, M. 2014. Uusia malleja työelämän kehittämiseen. Tutkimuksellinen kehittämistyö ylempi AMK-tutkinnossa. Viitattu 12.5.2023. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/85931/2014_D_13_Uusia_malleja_tyoelaman_YAMK.pdf?sequence=2&isAllowed=y.

Timonen, P., Mäkelä, H. & Lukkarinen, S. 2019. Kampuksella digittää, Poimintoja verkko-oppisen kehittämisestä. Viitattu 20.10.2022. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/226459/978_952_456_337_6_.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Tossavainen, T. & Löytönen, M. 2019. Sähköistyvä koulu, Oppiminen ja oppimateriaalit muuttuvassa tietoympäristössä. Viitattu 26.2.2023. https://www.suomentietokirjailijat.fi/media/julkaisut/verkkoon_sahkoistyva_koulu_2019_final_.pdf.

Valkila, O. 2016. Loistava puhuja. Viitattu 25.3.2023. https://www.google.fi/books/edition/Loista_puhujana/KzsRDQAAQBAJ?hl=fi&gbpv=1&dq=oppimistyylylit&pg=PA30&printsec=frontcover.

Vilka, H. 2021. Näin onnistut opinnäytetyössä: ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. PS-kustannus. Viitattu 13.5.2023. <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789523701236>.

Wiitakorpi, I., Marstio, T. & Mattila, A. 2016. Digimakupaloja korkeakouluopettajalle. Viitattu 26.3.2023. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/110706/64.%20Wiitakorpi%20Marstio%20Mattila%20Digimakupalat.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Kuvat

Kuva 1 Verkko-oppimismateriaalin suunnittelu.....	23
Kuva 5 Verkkokoulutuksen aihemoduulit ja otsikot	31
Kuva 6 Tuotemoduulin hahmotelma.....	32
Kuva 2 Haastatteluiden teemoittelu ja pelkistäminen	41
Kuva 3 Kyselylomakkeen koodaus ja pelkistäminen.....	41
Kuva 4 Sisällönanalyysi tasoittain.....	42

Liitteet

Liitteet 1 Haastattelulomakkeen kysymykset ja vastaukset.....	56
Liitteet 2 Haastattelulomakkeen tulosten koodaus	60
Liitteet 3 Kyselylomakkeen kysymykset ja vastaukset	64

Liitteet 1 Haastattelulomakkeen kysymykset ja vastaukset

Kysymys	Vastaaja 1	Vastaaja 2	Vastaaja 3
Onko mielestäsi *** perustuotekoulutuksessa aihemoduulit hyvässä järjestyksessä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Jos vastasit edelliseen kysymykseen ei, kuinka muuttaisit aihemoduulien järjestystä?			
Lisäisitkö koulutukseen vielä muita aihemoduuleita? Jos lisäisit, niin mitä?		En lisäisi	
Onko oppimisalustalla koulutus helppo edetä moduulista toiseen?	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Onko moduulien tekstisisältö helppoluokista?	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Muuttaisitko moduuleissa aiheisisältöjen järjestystä? Esimerkiksi videotiedosto ennen tekstiä tai tehtävät vasta muun aiheisällön jälkeen? Jos muuttaisit, niin miten?	Laittaisın videon + tekstit ensin, sitten kysymykset ja viimeiseksi inci-listan.	En muuttaisi niitäkään. Mielestäni järjestys on hyvä ja oppimista tukeva.	Video alussa on hyvä, ja sitten voi vielä lukea tekstin sen jälkeen uudelleen muistin virkistämiseksi. Tuotekohdattaiset tehtävät hyviä, mutta voisiko miettiä, että olisikin lopuksi kaikki kysymykset kerralla, kaikista tuotteista samassa. Siinä on sitten kuitenkin täytynyt sisäistää asia,

			jotta osaa vastata loppuksi.
Onko videoiden laatu mielestäsi hyvä?	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Jos vastasit edelliseen ei, mitä muuttaisit videoissa?	Monivalintakysymykset ovat siinä mielessä parempia, jos kirjoittaa sanan väärässä muodossa/kirjoitusvirhe se antaa ilmeisesti virheellisen vastauksen (Kts. alhaalta lisää omin sanoin -kohdasta) Tuotekoulutuksessa Käyttö, kenelle ja aktiivit -liittyvät kysymykset ovat mielestäni oppimisen kannalta tärkeimpiä.	Parhaiten tehtävät, joissa pitää itse kirjoittaa/täydentää kohtia. Monivalinnat edistävät omaa oppimistani heikoiten.	Nuo täyttökysymykset saa ajattelemaan enemmän kuin esimerkiksi monivalintakysymykset.
Onko videoissa kaikki tarvittava tieto ja jaksatko keskittyä niiden seuraamiseen?	Videot ovat sopivan mittaisia. Jos haluaa kuvauksen näkökulmasta erilaista ja "seurattavaa" katsottavaa, voisi esimerkiksi kuvata Hoitoveden painelun iholle tai muita vinkkejä tuotteen käyttöön liittyen.	Videot olivat sopivan lyhyitä ja ytimekkäitä. Tärkeimmät asiat tulivat ilmi ja jaksoin keskittyä lyhyisiin video-pätkiin.	Videot olivat mielestäni sopivan pituisia, ei liian pitkiä, jotta jaksaa keskittyä sisältöön. Useampi lyhyt video parempi vaihtoehto kuin yksi pitkä.
Minkälaiset tehtävät mielestäsi edistävät oppimista?	Monivalintakysymykset ovat siinä mielessä parempia, jos kirjoittaa sanan väärässä muodossa/kirjoitusvirhe se antaa ilmeisesti virheellisen vastauksen (Kts. alhaalta lisää omin sanoin -kohdasta) Tuotekoulutuksessa Käyttö, kenelle ja	Parhaiten tehtävät, joissa pitää itse kirjoittaa/täydentää kohtia. Monivalinnat edistävät omaa oppimistani heikoiten.	Nuo täyttökysymykset saa ajattelemaan enemmän kuin esimerkiksi monivalintakysymykset.

	aktiivit -liittyvät kysymykset ovat mielestäni oppimisen kannalta tärkeimpiä.		
Onko mielestäsi verkkokoulutuksen tehtävät oppimista edistäviä ja motivoivia?	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Voiko mielestäsi verkkokoulutuksen tehtäviä kehittää vielä oppimista edistävimmiksi? Jos voi, miten?	Avoimia kysymyksiä joihinkin kohtiin (jos saa), esimerkiksi "Kenelle suosittelisit tuotetta" ?	Vielä enemmän voisi olla avoimia tehtäviä, joihin pitää itse kirjoittaa vastaus.	Voisiko kehitellä jonkinlaisen tehtävän, jossa tulisi esimerkiksi valita "oikeat" tuotteet tiettyyn esimerkki tapaukseen. Tämän tulisi toki olla niin selkeä, että siinä olisi jokin todellinen syy, miksi jokin tietty tuote juuri pitäisi valita ja jotain toista taas ei voisi valita.
Voit kertoa vielä omin sanoin palautetta verkkokoulutuksen protoversiosta sekä kertoa, minkälaista sisältöä kaipaisit koulutuksen muilta moduuleilta, kiitos!	Kysymysten lauserakenteisiin kiinnittäisin huomiota, että kysymys on selkeä vastajalle. Esimerkkinä: Minkälaisiin ihon tarpeisiin *** Puhdistusemulsio on tarkoitettu? Tarkoitetaanko minkälaiselle iholle vai tuotteen käyttötarkoitus? (Voi olla käyttäjäkohtainen asia, että ymmärtääkö :D) Kirjotettavat tehtäväkentät: Vaikuttaako sanamuoto / kirjoitusvirhe. Esimerkiksi "Vaikuttavia aktiiveja ovat *** _____" Vastasin	Monipuolinen sisältö on hyvä. Tekstiä, videoita sekä oppimista vahvistavia tehtäviä välissä. :)	Voisiko kehitellä jonkinlaisen tehtävän, jossa tulisi esimerkiksi valita "oikeat" tuotteet tiettyyn esimerkki tapaukseen. Tämän tulisi toki olla niin selkeä, että siinä olisi jokin todellinen syy, miksi jokin tietty tuote juuri pitäisi valita ja jotain toista taas ei voisi valita.

	<p>"Uutetta" jolloin vastaus merkitty virheelliseksi.</p> <p>Pystyykö alustalla käyttämään värejä? Tekstipalkkien harmaan taustavärin jos saisi esimerkiksi *** hennon violetiksi, voisi olla pirstävä lisä :) Pieniä juttuja!</p>		
--	--	--	--

Liitteet 2 Haastattelulomakkeen tulosten koodaus

Onko mielestäsi *** perustuotekoulutuksessa aihe-moduulit hyvässä järjestyksessä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Lisäisitkö koulutukseen vielä muita aihe-moduuleita? Jos lisäisit, niin mitä?		En lisäisi	
Onko oppimislustalla koulutus helppo edetä moduulista toiseen	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Onko moduulien tekstisisältö helppolukuista	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Muuttaisitko moduuleissa aihe-sisältöjen järjestystä? Esimerkiksi videotiedosto ennen tekstiä tai tehtävät vasta muun aihe-sisällön jälkeen? Jos muuttaisit, niin miten?	Laittaisın videon + teksti ensın, sitten kysymykset ja viimeiseksi inci-listan.	En muuttaisi niitäkään. Mielestäni järjestys on hyvä ja oppimista tukeva.	Video alussa on hyvä, ja sitten voi vielä lukea tekstin sen jälkeen uudelleen muistin virkistämiseksi. Tuotekohtaiset tehtävät hyviä, mutta voisiko miettiä, että olisikin lopuksi kaikki kysymykset kerralla, kaikista tuotteista samassa. Siinä on sitten kuitenkin täytynyt sisäistää asia, jotta osaa vastata lopuksi.
Onko videoiden laatu mielestäsi hyvä?	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Jos vastasit edelliseen ei, mitä muuttaisit videoissa?	Monivalintakysymykset ovat siinä mielessä parempia, jos kirjoittaa sanan väärässä	Parhaiten tehtävät, joissa pitää itse kirjoittaa/täydentää kohtia. Monivalinnat edistävät	Nuo täyttökysymykset saa ajattelemaan enemmän kuin

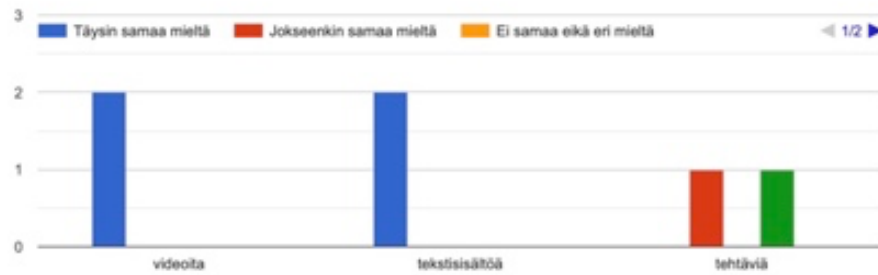
	muodossa/kirjoitusvirhe se antaa ilmeisesti virheellisen vastauksen (Kts. alhaalta lisää omin sanoin -kohdasta) Tuotekoulutuksessa Käyttö, kenelle ja aktiivit -liittyvät kysymykset ovat mielestäni oppimisen kannalta tärkeimpiä.	omaa oppimistani heikoiten.	esimerkiksi monivalintakysymykset.
Onko videoissa kaikki tarvittava tieto ja jaksatko keskittyä niiden seuraamiseen?	Videot ovat sopivan mittaisia. Jos haluaa kuvauksen näkökulmasta erilaista ja "seurattavaa" katsottavaa, voisi esimerkiksi kuvata Hoitoveden painelun iholle tai muita vinkkejä tuotteen käyttöön liittyen.	Videot olivat sopivan lyhyitä ja ytimekkäitä. Tärkeimmät asiat tulivat ilmi ja jaksoin keskittyä lyhyisiin videotähtiin.	Videot olivat mielestäni sopivan pituisia, ei liian pitkiä, jotta jaksaa keskittyä sisältöön. Useampi lyhyt video parempi vaihtoehto kuin yksi pitkä.
Minkälaiset tehtävät mielestäsi edistävät oppimista?	Monivalintakysymykset ovat siinä mielessä parempia, jos kirjoittaa sanan väärässä muodossa/kirjoitusvirhe se antaa ilmeisesti virheellisen vastauksen (Kts. alhaalta lisää omin sanoin -kohdasta) Tuotekoulutuksessa Käyttö, kenelle ja aktiivit -liittyvät kysymykset ovat mielestäni oppimisen kannalta tärkeimpiä.	Parhaiten tehtävät, joissa pitää itse kirjoittaa/täydentää kohtia. Monivalinnat edistävät omaa oppimistani heikoiten.	Nuo täyttökysymykset saa ajattelemaan enemmän kuin esimerkiksi monivalintakysymykset.
Onko mielestäsi verkkokoulutuksen tehtävät oppimista edistäviä ja motivoivia?	Kyllä	Kyllä	Kyllä

<p>Voiko mielestäsi verkkokoulutuksen tehtäviä kehittää vielä oppimista edistävemmiksi? Jos voi, miten?</p>	<p>Avoimia kysymyksiä joihinkin kohtiin (jos saa), esimerkiksi "Kenelle suosittelet tuotetta" ?</p>	<p>Vielä enemmän voisi olla avoimia tehtäviä, joihin pitää itse kirjoittaa vastaus.</p>	<p>Voisiko kehitellä jonkinlaisen tehtävän, jossa tulisi esimerkiksi valita "oikeat" tuotteet tiettyyn esimerkki tapaukseen. Tämän tulisi toki olla niin selkeä, että siinä olisi jokin todellinen syy, miksi jokin tietty tuote juuri pitäisi valita ja jotain toista taas ei voisi valita.</p>
<p>Voit kertoa vielä omin sanoin palautetta verkkokoulutuksen protoversiosta sekä kertoa, minkälaista sisältöä kaipaisit koulutuksen muilta moduuleilta, kiitos!</p>	<p>Kysymysten lauserakenteisiin kiinnittäisin huomiota, että kysymys on selkeä vastajalle. Esimerkkinä: Minkälaisiin ihon tarpeisiin *** Puhdustusemulsio on tarkoitettu? Tarkoitetaanko minkälaiselle iholle vai tuotteen käyttötarkoitus? (Voi olla käyttäjäkohtainen asia, että ymmärtääkö :D) Kirjotettavat tehtäväkentät: Vaikuttaako sanamuoto / kirjoitusvirhe. Esimerkiksi "Vaikuttavia aktiiveja ovat *** _____" Vastasin "Uutetta" jolloin vastaus merkitty virheelliseksi. Pystyykö alustalla käyttämään värejä? Tekstipalkkien harmaan taustaväriin jos saisi esimerkiksi *** hennon violetiksi, voisi olla</p>	<p>Monipuolinen sisältö on hyvä. Tekstiä, videoita sekä oppimista vahvistavia tehtäviä välissä. :)</p>	<p>Voisiko kehitellä jonkinlaisen tehtävän, jossa tulisi esimerkiksi valita "oikeat" tuotteet tiettyyn esimerkki tapaukseen. Tämän tulisi toki olla niin selkeä, että siinä olisi jokin todellinen syy, miksi jokin tietty tuote juuri pitäisi valita ja jotain toista taas ei voisi valita.</p>

	piristävä lisä :) Pieniä juttuja!		
--	-----------------------------------	--	--

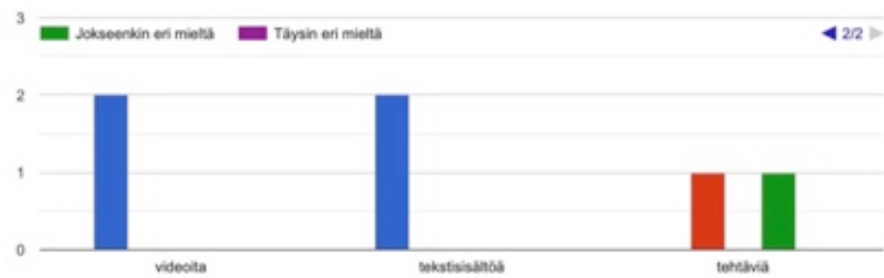
Liitteet 3 Kyselylomakkeen kysymykset ja vastaukset

Miten tärkeänä pidät, että verkkokoulutuksessa on

|

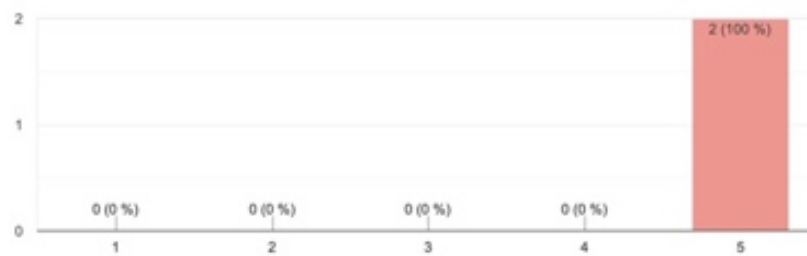
Miten tärkeänä pidät, että verkkokoulutuksessa on

Kuinka tärkeänä pidät, että saat koulutustautua sinulle sopivana aikana?

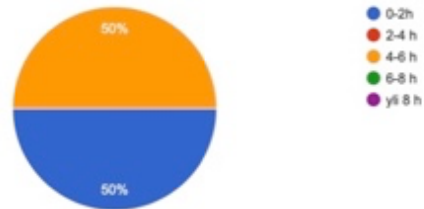
2 vastausta

Kuinka monta tuntia yhden päivän aikana koulutuksen suorittamiseen saa mielestäsi mennä aikaa?

 Kopioi

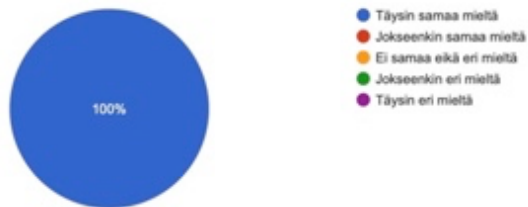
2 vastausta

Kuinka tärkeänä pidät, että verkkokoulutuksen aihe on rajattu selkeästi?

 Kopioi

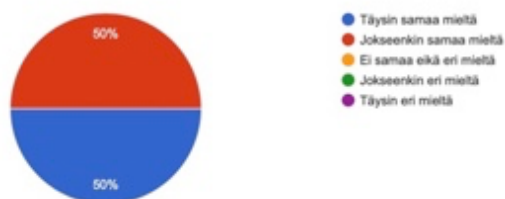
2 vastausta

Kuinka tärkeää sinulle on, että voit kysyä kouluttajalta kysymyksiä koulutuksen aikana verkkokoulutuksen oppimisolustalla?

 Kopioi

2 vastausta

Motivoiko sinua suorittamaan verkkokoulutus loppuun, jos tiedät saavasi verkkokoulutuksen suorituksesta koulutuslahjan?

 Kopioi

2 vastausta

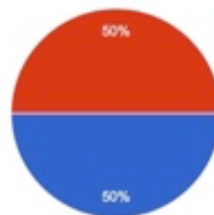

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Kuinka tärkeänä pidät, että verkkokoulutuksen tavoite on määritelty etukäteen?

 Kopioi

2 vastausta

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Kerro omin sanoin minkälaisiin koulutusvideoihin jaksat keskittyä? Tuleeko videossa olla liikkuvaa kuvaa vai jaksatko keskittyä videoon, jossa näkyy vain kouluttajan kasvot ja koulutusesitys?

2 vastausta

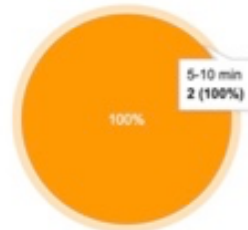
Varmasti olisi hyvä että olisi paljon erilaista sisältöä, sekä kouluttajan kasvot ja esitys, videoita väliin ja miksi ei lyhyitä tehtäviä myös jos semmonen on mahdollista. Jos on 3 tuntia pelkästään esitystä niin luultavasti siihen ei jaksakaan oikein kukaan keskittyä loppuun asti

Riippuu sisällöstä. Varmasti kaikista kiinnostavinta sisältöä on liikkuva kuva, ja muukin kuin pelkkä yksivuotinen puhe.

Kuinka pitkiin koulutusvideoihin jaksat keskittyä?

2 vastausta

 Kopioi

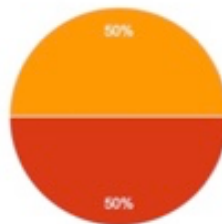

- 1-2 min
- 2-5 min
- 5-10 min
- 10-20 min
- yli 20 min

Opitko parhaiten lukemalla, kuuntelemalla vai tekemällä?

2 vastausta

 Kopioi

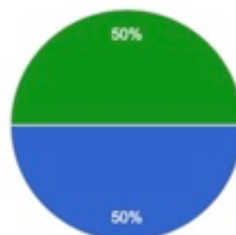

- lukemalla
- kuuntelemalla
- tekemällä

Minkälaisista tehtävistä pidät?

2 vastausta

 Kopioi

- Monivalinta tehtävät
- Täydennystehtävät
- Avoimet kysymystehtävät
- Oikein-väärin tehtävät

Minkälainen tekstisisältö verkkokoulutuksessa on mielestäsi oppimistasi edistävää?

 Kopioi

2 vastausta

